

NÉPÚJSÁG

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

2025. augusztus 1.,
péntek

LXXVII. évfolyam
171. (22037.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 2⁶⁰ lej)

Felújítják a somostetői futópályát

Egyelőre nem indítják el a kisvonalat

Fotó: Nagy Tibor

Nyári időszakban szabadidős, vakációs programok iránt érdeklődnek az emberek. Marosvásárhelyen nyáron – főleg a gyerekeknek – elég korlátozottak a lehetőségek, kevés a turistacsalogató attrakció. Jelenleg a somostetői futópálya egyes szakaszait sem lehet használni, mert a megrongált szakaszokon karbantartási és felújítási munkálatokat végeznek, kicserélik a burkolatot.

Rossz hír a Somostetőre látogató gyerekes családoknak, hogy a kisvonalat, ami régen nagy népszerűségnek örvendett, idén sem indítják el.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Rókák a lakókörnyezetben

Laboratóriumi teszteléssel ellenőrzik, hogy a kilőtt egyedek vírushordozók-e vagy sem. Eddig Maros megyében a laboratóriumi vizsgálatok nem mutattak ki pozitív eredményt.

2.

Elsorvadó magyar orvoseképzés

A professzor úgy vélekedett, hogy Erdélyben nincs szükség különálló magyar orvosi egyetemre.

4.

Anyaság vagy karrierépítés?

Felmerült a nagy kérdés: valóban választani kell-e? Lehet-e ma valaki egyszerre jó szülő és sikeres szakember? A válaszok itt is árnyaltak voltak.

17.

A parajdi vízelvezetés nem vált be

Az utóbbi napokban bekövetkezett heves esőzések miatt a sókoncentráció újabb emelkedése várható a Kis-Küküllő vizében, mert a parajdi sóbányánál a Korond-patak vizének elterelésére épített ideiglenes gát és a szabályozott vízelvezetésre kialakított csőrendszer nem vált be. A rögzített csövek felett, alatt és mellett átfolyt a víz, ami a technikai utat is elárasztotta.

18.

Szolgáltatásaink:

- > kontaktlencse-felírás és rendelés
- > ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- > mindenik szakuzletunk orvosi szakrendeloivel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgalatot vegzunk, a pacienseinket kuldopapir nelkul fogadjuk
- > a gyerekvizsgalatokat specialis fotorefraktometterrel vegezzuk (kellemetlen pupilalatagitas nelkul, tavolsagi fotozassal)
- > kotelező éves szemvizsgalatok cégek részére
- > korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- > szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- > új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- > terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

INGYEN FIZIOTERÁPIA küldőpapírral!

AUGUSZTUSI AJÁNLAT: + 3 NAP BÓNUSZ INGYEN

- Ingyenes kivizsgálás és kezelés küldőpapírral!
- Performáns és modern gépek!
- Fiatal és jól képzett személyzet!

**Marosvásárhely,
Hadsereg tér 45. szám
Tel. 0772 070 391**

AUGUSZTUS

1

PÉNTEK

Ma BOGLÁRKA, holnap LEHEL napja

Az év 213. napja, hátravan 152 nap

6:0314:23

20:5423:48

A nappal hossza: 14 óra 51 perc

Időjárás

Napos

Hőmérséklet: max.: 27 °C min.: 12 °C

naptár

Isten éltesse!

LEHEL: magyar eredetű férfinév, a régi magyar Lél személynévből keletkezett. Jelentése: lélek, kürt-fúvó.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2025. július 31.	
1 €	5,0764 lej
1 \$	4,4386 lej
100 Ft	1,2693 lej
1 g arany	472,1813 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai		
	12, 1, 20, 33, 7 + 9	NOROC PLUS: 7 5 7 5 2 8
	11, 21, 16, 4, 31, 22	SUPER NOROC: 3 9 8 5 8 3
	16, 42, 19, 1, 35, 15	NOROC: 7 3 6 2 3 8 1

MEGYEI HÍREK

Nem zárják le a hét végén a forgalmat a városközpontban

Marosvásárhelyen, a Park Hotel mellett épülő parkolóház kivitelezési munkálatai miatt ideiglenes forgalomkorlátozás lép érvénybe a Cuza Vodă utcában. Jó hír, hogy a főtér hétvégén nem lesz lezárva, a közlekedés a megszokott rend szerint zajlik. Köszönjük megértésüket és türelmüket! – áll a marosvásárhelyi önkormányzat közleményében.

Családi nap Mikházán

A Maros Megyei Múzeum szervezésében augusztus 9-én, jövő szombaton családi napon lehet részt venni a mikházi régészeti parkban. A 10 és 17 óra között zajló program interaktív tevékenységeket, játékokat, műhelyfoglalkozásokat, tematikus kiállítást és bemutatókat foglal magába kellemes, kötetlen hangulatban, minden korosztály számára. A rendezvény központi tematikája az ókori római vallás, az érdeklődők betekintést nyerhetnek az akkori rituálék világába. A gyermekek és felnőttek számára szervezett oktatóműhelyek lehetőséget nyújtanak egykori római tevékenységek kipróbálására, a feltárt leletek ihlette dísz tárgyak készítésére, valamint olyan játékokra és oktatótevékenységekre, amelyek a kicsiket az ókori Róma hangulatába repítik. Az esemény partnere a Milites Marisensis Egyesület, amely történelmi rekonstrukciókkal és izgalmas bemutatókkal idézi meg a római kort. Az eseményen vezetett séták is lesznek a mikházi régészeti lelőhelyre. A régészek a helyszínen mesélnek a legújabb felfedezésekről és arról, hogy Mikháza a római times részeként milyen fontos szerepet játszott a Római Birodalom határainak védelmében. A belépés ingyenes.

Karitatív családi délután Radnóton

Augusztus 1-jén, pénteken családi délutánra kerül sor Radnóton a református iskola udvarán. Néptáncelőadásra, bográcsolásra, grillezésre és közös nótázásra várják a helyieket és a szomszédos települések lakosait. A gyerekek és a fiatalok asztaliteniszezhetnek és a trambulint is használhatják, emellett gyermekfoglalkozások is lesznek egy játékvezető irányításával. Az iskolaépület jelenleg felújítás alatt van. „Minden közösség számára az események a közösségépítés alapját képezik, lehetőséget adnak az identitás és a hagyományok megőrzésére, átörökítésére. Azért választottuk ezt a helyszínt, hogy minél több támogatót találjunk az épület felújítására, illetve a költségek csökkentése érdekében a közmunkához toborozzunk több önkéntes segítőt” – tájékoztatott az RMDSZ radnóti szervezete.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Maros megyében a veszettség szűrőpróbaszerű ellenőrzése zajlik

Rókák a lakókörnyezetben

Marosvásárhely egyes lakótelepeit egy ideje rendszeresen rókák látogatják. Míg a Somstető erdős övezeteiben a medve jelenléte sem ritka, a Maros két partján, a November 7 negyedben, de a Kárpátok sétányon és az Egyesülés negyedben is gyakori a rókák látogatása. Az ember jelenléte, úgy tűnik, számukra már nem jelent veszélyt, a forgalmas közúton pedig a száguldozó, túlkölő járművek fényszórói ellenére szaladnak át az elhagyott gyárudvar irányába. Naplemente után, de még nem teljes sötétben már megindulnak, és jól behatárolható útszakaszuk van. Néha úgy tűnik, a transzfogarasi macik mintájára élelmet várnak az embertől.

Szer Pálosy Piroska

Mivel köztudott, hogy a róka a veszettségen kívül sokféle betegséget terjeszthet, és a hírek szerint Suceava és Neamț megyében veszettségi vírushócokat fedeztek fel, kisállattartóként is az óvatosság marad az elsődleges.

A Maros Megyei Állategészségügyi Igazgatóság vezérigazgatóját, dr. Nagy Péter Tamást kérdeztük a rókák veszettség elleni immunizálásáról a megyében és a környező megyékben.

– Jelenleg a rókák aktív monitorozását végzik, hogy kiszűrjék a veszett rókákat. A vadászegyesületek bevonásával szűrőpróbaszerű, passzív ellenőrzés zajlik – fejtette ki az intézmény vezetője. Laboratóriumi teszteléssel ellenőrzik, hogy a kilőtt egyedek vírushordozók-e vagy sem. Eddig Maros megyében a laboratóriumi vizsgálatok nem mutattak ki pozitív eredményt. A rókák csalétkes immunizálása egyelőre Moldvában zajlik, amennyiben erre szükség lesz, kiterjesztik Maros megyében is. Tavaly a költségvetés hiánya miatt országszerte elmaradt a rókák veszettség elleni immunizálása, ezért fontos a folyamatos, szűrőpróbaszerű ellenőrzés.

A kutyák és macskák veszettség elleni védőoltása

Ezzel párhuzamosan zajlik a kutyák és macskák év közbeni veszettség elleni védőoltási kampánya azon egyedek számára, amelyek az őszi nagy oltási kampány után születtek. A körzeti állatorvosok számára oltóanyagot biztosít a megyei állategészségügyi hatóság, az oltási műveletet pedig elszámolják, így az nem kerül pénzbe a kutya vagy a macska tulajdonosának. A megyében 92 körzet van, a magán

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor

Jövő héttől lomtalanítás Marosvásárhelyen

Augusztus 4-én, hétfőn lomtalanítási és textiltgyűjtési akció indul a megyeszékhelyen. A marosvásárhelyiek régi bútoraiktól, textilhulladékuktól és egyéb, fölöslegessé vált tárgyaiktól – pl. bicikliktól, állatketrecektől, játékoktól, lábtörlőktől, tükröktől, szőnyegektől – szabadulhatnak meg.

A konténereket a korábbi gyakorlathoz hasonlóan három napra helyezik ki a város különböző pontjain. A hét első felében, augusztus 6-ig, szerdáig a November 7., a Kornisa, a Meggyesfalvi és a Maurer negyedekben lesznek konténerek az alábbi pontokon: az UNIC-nál, az 1989. December 22. út – Gyöngyvirág utca kereszteződésénél; a Bükkös és a Székely Vértanúk utca kereszteződésénél; a Gheorghe Marinescu utcában, a Mihai Eminescu Kulturális Köz-

pont előtti parkolóban; a Nyár utcában, a temető mellett; a Victor Babeş utcában, a katonai egység épülete melletti parkolóban; az I. Mihály király utcában, a Köztársaság utcai park mellett; a Diófa és a Munkás utcák kereszteződésénél; a Raktár utcában, a volt cukorgyár előtti parko-

lóban (a Maurer negyeddel szemben). A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal közösségi oldalán közzétett felhívásában arra kéri az érintetteket, hogy a tiszta ruhákat tegyék egy szatyorba vagy hálós zsákba, hogy újrahasznosíthatók legyenek.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐHELYETTES:

Vajda György

LAPSZERKESZTŐ:

Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Putnoky-Benedek Annamária. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000069

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

Nyugdíjba vonulással fenyegetőznek a bírók és ügyészek

A Romániai Bírák Fóruma (AFJR) szerint több mint ezer bíró és ügyész „azonnali” nyugdíjba vonulásához vagy felmondásához vezethetnek a nyugdíjuk összegével és a nyugdíjkorhatárral kapcsolatban kilátásba helyezett módosítások.

Az AFJR képviselői csütörtöki közleményükben hangsúlyozták, az elmúlt években több tucatszor felhívták a román hatóságok figyelmét egy olyan reform szükségességére, amely megteremti a körülményeket az igazságszolgáltatási rendszer számára „a függetlenség, a meritokrácia, a hatékonyság és az elszámoltathatóság elvei alapján történő működéshez”.

Szerintük a 2022-ben elfogadott új igazságügyi törvények nem a várt változást, hanem „elfogadhatatlan visszalépést” hoztak, és a hatóságok azóta sem javították az akkor gyorsított eljárással elfogadott jogszabályok hibáit.

Az AFJR képviselői rámutattak, valóban korrekciókra van szükség, hogy a 2023. december 31. előtt nyugdíjba vonult bírák és ügyészek juttatása ne legyen nagyobb a még aktív társaik fizetésénél. Mint megjegyezték, 2024. január 1-jétől már ez az elv érvényesül, „megmagyarázhatatlan módon azonban erről senki sem beszél”. Ehelyett ismét a szolgálati időt és a nyugdíjkorhatárt érintő módosításokat mérlegelik, az ezekkel kapcsolatos javaslatok azonban az AFJR szerint „sértik az érintettek függetlenségét és jogos elvárásait”, és több mint ezer bíró és ügyész „azonnali” nyugdíjba vonulásához vagy felmondásához vezethetnek.

„A bírák és ügyészek jogállásának kiszámíthatónak kell lennie, és nem lehet néhány év leforgása alatt több tucatszor módosítani, választási célokból, vagy azért, hogy munkaerő-válságot idézzenek elő, és több ezer bíró távozzon az igazságszolgáltatásból” – fogalmaztak a közleményben.

Ilie Bolojan miniszterelnök kedden jelentette be, hogy a

kormány a bírák és ügyészek nyugdíjkorhatárát 65 évre növelné, a nyugdíjukat pedig az utolsó bruttó bérük 80 százalékáról az utolsó nettó fizetésük 70 százalékára korlátozná.

A miniszterelnök elmondta, hogy elemezték az uniós országok nyugdíjrendszereit, és szinte mindegyikben 65 év a bírák és az ügyészek nyugdíjkorhatára, a nyugdíj összege pedig a legtöbb tagállamban az utolsó években kapott fizetésük átlagának bizonyos százaléka. Ez az arány általában 60–70 százalék. Ezért a kormány a hatályban lévő törvényeket és a korábbi alkotmánybíróági döntéseket figyelembe véve azt javasolja, hogy a romániai bírák és ügyészek nyugdíja ne haladhassa meg az utolsó nettó bérük 70 százalékát – közölte Bolojan, emlékeztetve arra, hogy jelenleg a bírák és ügyészek nyugdíja az utolsó bruttó bérük 80 százaléka, vagyis meghaladja a nettó fizetésük összegét.

A miniszterelnök bejelentette azt is, hogy a kormány 65 évre növelné a bírák és ügyészek nyugdíjkorhatárát. Emlékeztetett, hogy jelenleg a bírák és ügyészek 25 év szolgálati idő után, akár 48 évesen is nyugdíjba mehetnek. Ezt a kormány javaslata szerint csak 35 év szolgálati idő után tehetnék meg. „Ez azt jelenti, hogy az általános korhatárnál korábban, 58 évesen is nyugdíjba mehetnek, de nem 48 évesen” – magyarázta.

Bolojan közlése szerint a kormány törvénymódosító terveze átmeneti rendelkezéseket is fog tartalmazni, amelyek szerint a jelenlegi nyugdíjazási feltételeket teljesítő bírák és ügyészek nyugdíjba vonulhatnak, de addig dolgozhatnak, ameddig akarnak és képesek rá. Ezeknek a rendelkezéseknek az a céljuk, hogy a bíróságok és ügyészségek munkája a következő időszakban is normális körülmények között folytatódhasson. *(Agerpres)*

Kijevben többen meghaltak, és sokan megsebesültek

Az orosz hadsereg nyolc rakétát és több mint 300 drónt vetett be ukrainai célpontok ellen csütörtökre virradóra, Kijevben az eddigi adatok szerint hat ember életét vesztette, sok a sebesült, 12 helyszínen célba találtak a csapásmérő eszközök, 19 esetben pedig a lezuhanó roncsok okoztak károkat – jelentették katonai és helyhatósági forrásokra hivatkozva ukrán hírügynökségek és hírportálok.

A légierő parancsnokságának csütörtök reggeli Telegram-jelentése szerint az elmúlt éjjel az orosz hadsereg 8 szár-

nyasrakétával és 309 csapásmérő, illetve álcadrónnal támadt ukrainai célpontokat, a fő célterület Kijev volt.

A jelentés szerint a légvédelem 3 Iskander-K típus rakétát és 288 drónt semmisített meg. 12 helyszínen összesen 5 rakéta és 21 drón célba talált, 19 esetben pedig a lelőtt támadóeszközök lezuhanó roncsai okoztak károkat.

Csütörtökre virradó az orosz hadsereg újabb kombinált légicsapást mért Kijevre: a fővárost két hullámban előbb drónok, majd rakéták támadták, az eddigi adatok szerint 6 ember, köztük egy

gyerek életét vesztette, több mint ötvenen pedig megsebesültek – jelentette az Unian hírügynökség.

A légicsapás 27 helyszínen okozott károkat, a legsúlyosabb következményeket a Szolomjanszkij, a Szvjatoscsinszkij, a Sevcsenkivszkij és a Holoszijszkij városkerületekből jelentették – közölte hivatalos Telegram-csatornáján Timur Tkacsenko, a kijevi katonai közigazgatás vezetője. A mentési munkák jelenleg is tartanak, az áldozatok száma ezért tovább nőhet – tette hozzá. *(MTI)*

Elvesztette menet közben két vagonját egy személyszállító vonat

Elvesztette menet közben két utolsó, utasokkal teli vagonját Romániában a Nagyváradról Konstancára tartó IRN 1922-as jelzésű régióközi éjszakai vonat. Az incidensben nem sérült meg senki, de a szerelvény többórás késést halmozott fel – közölte csütörtökön a Digi24 hírtelevízió a román államvasutak (CFR) tájékoztatására hivatkozva.

A hiányt a Zsil-völgyi Banica (Banița) állomáson fedezték fel. A mozdonyvezető visszafordult az elvesztett vagonokért, kicserélték az eltörött vonó- és ütközőberendezést, majd a – menetrend szerint is több mint 17 órás menetidejű – vonat négyórás késéssel folytatta útját.

Három órával később Craiován „biztonsági okokból” a teljes vagont kicserélték – derült ki a vasúti társaság közleményéből.

A CFR elnézést kért az utasoktól a kellemetlenségért, és közönetet mondott megértésükért.

Az incidensről beszámoló bukaresti média a CFR-nél uralkodó „katasztrofális állapotok” bizonyítékát látja az újabb vasúti incidensben.

A piacvezető ProTV televízió szerint a CFR az utóbbi húsz évben egyetlen új személyszállító szerelvényt szerzett be, több mint 10 ezer kilométeres vasúti hálózatából pedig eddig 600 kilométernyit sikerült korszerűsíteni, további 1200 kilométer modernizálása folyamatban van.

Romániában az utóbbi években több tehervonat is kisiklott, 2023-ban pedig halálos kimenetelű, illetve személyi sérüléseket okozó balesetek is történtek az ország déli részén. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

A lemondás nem megoldás

Daniel David kifejtette, azért vállalta el az oktatási tárca vezetését, hogy segítsen, nem pedig azért, hogy hátráltasson, és hangsúlyozta, hogy már régen bejelentette volna lemondását, ha ez megoldotta volna az oktatás és kutatás pénzügyi helyzetét. David arra reagált, hogy a tanügyi szakszervezetek képviselői lemondását követelték, és országos tiltakozó akciókat jelentettek be a deficitcsökkentést célzó 2025/141-es törvény oktatási rendszerre vonatkozó intézkedései miatt. „Őszintén szólva nekem is gyakran van kedvem lemondásokat követelni, ha megnézem az oktatási rendszerünk eredményeit (funkcionális analfabetizmus, iskolai lemorzsolódás), de nem teszem meg, először is felelősségtudatból – mert tudom, hogy együtt kell működünk, hogy megmentsük magunkat (majd jobba tegyük a helyzetet) –, másodsorban tisztességből – mert tudom, hogy ezek az emberek nem az egyedüli felelősök” – fogalmazott az oktatási miniszter. *(Agerpres)*

Európai pénz a szívkörháznak

Románia lezárta a tárgyalásokat az Európai Bizottsággal az országos helyreállítási tervének (PNRR) felülvizsgálatáról – jelentette ki csütörtökön Dragoș Pîslaru európai projektekért és beruházásokért felelős miniszter. A kolozsvári, a craiovai, a beszercei, egy Ilfov megyei és a nagy-szebeni kórház mellett bekerült a helyreállítási tervbe egy bukaresti, egy konstancai kórház, illetve a marosvásárhelyi szív-ér rendszeri és transzplantációs intézet (IUBCVT) is. A nyolc kórház építésére, illetve felújítására szánt teljes összeg 535 millió euró, amelyből 260 milliót a projektbe utólag bevont három intézményre szának. Dragoș Pîslaru azt is elmondta, jövő héten memorandumba foglalják a felsorolt projekteket, augusztusban pedig összeállítják a dokumentációt, amelyet az EB elé terjesztenek jóváhagyásra. *(Agerpres)*

Sétahajó-baleset

Hatósági felügyelet alá helyezték csütörtökön a négy halálos áldozatot követelő Duna-deltai bal esetben érintett sétahajó vezetőjét. A Sulinán katonaként dolgozó férfit gondatlanságból elkövetett emberöléssel gyanúsítják a katonai ügyészek. A turistákat szállító sétahajó hétfő este borult fel a Sulina-ágon, a Mosura-öböl térségében, ahol a baleset bekövetkeztekor 1,5-2 méteres hullámok voltak a viharos időjárás miatt. A balesetben négy utas – köztük egy gyermek – életét vesztette, a tíz túlélőt kórházba szállították. *(Agerpres)*

Hackertámadásra figyelmeztetnek

Az Országos Kiberbiztonsági Igazgatóság (DNSC) csütörtökön figyelmeztetett, hogy a Scattered Spider hackercsoport a közelmúltban több kibertámadást hajtott végre. A Scattered Spider egy jellemzően fiatalokból álló hackercsoport, melyet főleg az anyagi haszonszerzés motivál. A módszerük, hogy érzékeny adatokat lopnak el a céges hálózatokból, majd ezekkel zsarolják őket. A kiberbiztonsági szakemberek a vállalatokat arra ösztönzik, hogy rendszeresen vizsgálják felül biztonsági intézkedéseiket, és aktívan működjenek együtt a szakértői partnerekkel az ilyen fenyegetések megelőzése, felderítése és hatékony kezelése érdekében. *(Agerpres)*

AKTUÁLIS

Zsaroló talárosok

Karácsonyi Zsigmond

A paragrafuspalánkok mögé rejtőzködő bírák és ügyészek testülete felháborodva visít, diktatúrát és jogszerűtlenséget emlegetve, mert a kormány megszorító csomagjában a kiváltságai megnyirbálását irányozta elő. De azt sem egyik napról a másikra, mint ahogy mi, egyszerű halandók vagyunk kénytelenek mától elszenvedni az első drágulási hullámot, és ki tudja, mi váránk még év végéig. Nem biza, mert nemcsak az ítélkezési, hanem a törvényalkotási

folyamatban is övék az utolsó szó. A pimaszul magas különnyugdíjak és érthetetlenül korai nyugdíjazás európai jogharmonizációjára tett törvényhozási kísérleteket másfél évtizeden át mindig elkaszálta az alkotmánybíróság. Természetesen, hisz saját juttatásairól is szó volt. A tárgyalótermekben fennhangon hirdetett erkölcsi normák és a cselekedet társadalmi nevelő hatása itt nem került mérlegre. Iustitia szemről félrecsúszott a kendő, és rájuk kacsintott. A vitatható jogszabályokkal körülbástyázott kiváltságaikhoz foggal és

karmokkal ragaszkodó bírák és ügyészek fittet hánynak arra, hogy az ország az uniós felzárkóztatási alapból 230 millió eurót veszít, ha elblicceli az államháztartás ráncba szedését. Az is megérne egy vádbeszédet, hogy miként jutottunk ide. Ne kergetljünk: az önérdeszövetségű politikusok cinkosságával. Így fordul elő, hogy 25 év régiséggel alig 48 évesen nyugdíjba vonulhat egy bíró vagy ügyész, havi 20-25 ezer lejes juttatással. A kormánykoalíció vállalása, hogy a kilenc év alatt a nyugdíjkorhatárt felemelik 65 évre és a minimális szakmai régiséget 35 évre. Ez lenne a nagy igazságtalanság, amit nem tud lenyelni a taláros testület. Tény, hogy nagy felelősséggel járó hivatás az övék. Életek

és sorsok felett ítélkeznek. Bár nem mindig helyesen, amint az emberjogi bíróság ítéletei is bizonyítják sok esetben, nem beszélve az elhúzódo perekről, az akarva-akaratlanul elévülésig elfektetett ügyekről. Ilyen csiki-csuki igazságszolgáltatás kedvezményezettjei sok esetben a törvényhozásban ülő honatyák. A napok címlapsztorijai bizonyítják, hogy a lemondásra kényszerült kormányfőhelyettes nyolc évig kenőpénzelte az adóellenőröket. Nemzeti sport mifelénk a csúszópénzjuttatás. A kiváltságvásárlás. A különleges bánásmód követelése. A jogszolgáltatás urai ehhez ragaszkodnak. Akár egy kormánybuktatást is előidézve. Tehetik, mert nem nekik fog fájni.

Egyelőre nem indítják el a kisvonalat

(Folytatás az 1. oldalról)

– Minden évben végeznek karbantartási munkálatot a somostetői futópályán, tavaly teljes hosszában felújították, új burkolatot terítettek le. Az a gond, hogy a friss burkolatba beleléptek, ott sérülések keletkeztek. Akkor volt feljelentés is, de a tettest, tetteseket nem találták meg. Idén kivágták a hibás részeket, s ezeket újraburkolják rekortánnal. A munka menete az időjárástól függ, esős időben a cég nem tud minőségi munkát végezni – nyilatkozta *Korondi Kinga*, a Marosvásárhelyi Állatkert sajtófelelőse.

Kérdésünkre, hogy miért nem működik a kisvonal, miért van berekesztve a kocsiszínbe, megtudtuk, hogy az a kisvonal, ami a helyi középkorú és idősebb lakosok emlékezetében él, mind a pályát, a sebességet, kapacitást, méretet, mind pedig az üzemeltetés módját illetően, tulajdonképpen nem vonat, hanem villamos lenne, ha üzemelne.

A keskeny nyomtávú sínpárt a ’60-as években építették, és kezdetben még pionírvasútként működött. A kismozdony jelenleg az állatkertben áll.

Ezt a kismozdonyt cserélték le később a két villamos szerelvényre, amelyek már rövidebb pályán, széles nyomtávon közlekedtek.

Amikor Dorin Florea polgármester idejében felújították a kisvasutat, akkor nagyon rossz megoldást választottak, a sínek alá nem megfelelő keményfából készült talpfákat helyeztek el, s ezek tíz év leforgása alatt elkorhadtak. Sok helyen csak por maradt a helyükön. A síneket nincs, ami tartsa, elgörbültek. Ezeket mind ki kellene cserélni. A sínek instabilitása miatt egy hatóság sem engedélyezné a közlekedést. A kismozdony helyett kínai villamosokat vásároltak, a mozdo-

nyokban elromlott az akkumulátor, s a cég, amelyiktől vették, már nem létezik. Ahhoz, hogy ez a villamos biztonságos körülmények között működhessen, és megkapja a szükséges működési engedélyeket, több tényezőnek kellene egyidejűleg teljesülnie. Egy része ezeknek költségvonzatú, mások a Marosvásárhelyi Állatkert és Somostető Igazgatóságán kívülálló okokra vezethetők vissza. A működésnek elengedhetetlen feltétele, hogy megfelelő kötött pálya, sínpár álljon rendelkezésre. Ehhez a pálya teljes, mintegy 1000 méteres hosszában ki kellene cserélni a talpfákat és a sínpárt. Nem elhanyagolandó szempont, hogy a kötöttpálya-rendszer teljes hosszának csak egyharmada van hivatalosan a Marosvásárhelyi Állatkert tulajdonában, a többi a Közterület-fenntartó Igazgatóság (ADP) és a Natura 2000 hatáskörébe tartozik.

Felmérték a működtetési lehetőségét, de a megvalósíthatósági tanulmányt csak a Közterület-fenntartó Igazgatóság kérheti. Amennyiben döntés születne a kisvasút működtetéséről, az anyagi forrást is meg kellene találni a felújításra, s meg kell találni azt a céget, amelyik elvállalja a munkálatokat. Ezen túlmenően szakképzett személyt is kellene találni, aki működtetné a szerelvényt. S ha mindkét szerelvény működne, akkor ez két személy alkalmazását jelentené. Ilyen szakképesítéssel rendelkező személyeket országos viszonylatban nemigen találni.

Rövid távon tehát a somostetői „kisvasút” újraindítása nem megvalósítható. Addig is, amíg a beindítására megoldást találnak, az állatkert felé vezető sétányon a síneken mozgóárusok sorakoznak, kürtőskalácsot, lángost, főtt kukoricát, fagyaltot kínálva a sétálókknak.

A Gaudeamus gyógyszerértárban tilos a magyar!

Nyílt levél dr. Leonard Azamfirei rektor úrhoz, a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem vezetőjéhez:

Marosvásárhelyen a magyar nyelv használatát nemcsak a Közigazgatási törvénykönyv, hanem a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája is előírja. Marosvásárhelyen a magyar nyelv használata nem gesztus – hanem egy egész közösség joga!

A minap megnyitott Gaudeamus egyetemi gyógyszerértár működése nyomokban sem tartalmazza a magyar nyelvet: sem a feliratokban, sem a tájékoztatókban, sem a kirakatban, de még a megnyitón elhangzott beszédekben sem.

Aggasztó mindez azért is, mert a gyógyszerértár egyik kimondott célja segíteni az Ön által vezetett egyetem diákjait tapasztalatot és szakmai gyakorlatot szerezni. Multikulturális közegben az egyoldalú nyelvhasználat szorgalmazása egyáltalán nem hasznos és nem kívánatos tapasztalatszerzés.

Rektor úr!

Amit Ön ismételten bizonyít, nem egyszerű mulasztás, hanem a marosvásárhelyi magyar közösség tudatos és nyílt kirekesztése, amely súlyosan sérti a marosvásárhelyi magyarok nyelvi és emberi jogait. Önnek a mi közösségünk semmit nem jelent, a városunkat szerve-

sen meghatározó multikulturalitás pedig csak üres lózung, melyet legfeljebb az egyetemi évvárók és különböző uniós projektek esetén szokott megemlíteni.

Felszólítjuk, haladéktalanul tegyen lépéseket annak érdekében, hogy:

1. A gyógyszerértár minden felirata és tájékoztatója kétnyelvű legyen!

2. A kiszolgálás során biztosítsák a magyar nyelvű kommunikáció lehetőségét!

3. A magyar közösség felé a rektorátus világosan jelezze: az egyetem nem válik a diszkrimináció eszközévé!

Túl vagyunk már azon az időn, amikor a nyelvi jogokat el lehetett hallgatni, vagy jogi kiskapukkal lehetett kijátszani. Akí ma figyelmen kívül hagyja a magyar nyelvet, az nemcsak közösséget, hanem méltóságot is megtagad.

Tisztelettel

Kovács Mihály Levente, Marosvásárhely alpolgármestere, a marosvásárhelyi RMDSZ elnöke, Frunda Csenge városi tanácsos, Kelemen Márton városi tanácsos, W. Szabó Péter városi tanácsos, Karácsony Erdei Etel városi tanácsos, Kerekes Károly városi tanácsos, Iszlai Tamás városi tanácsos, Birtalan István városi tanácsos, Csíki Zsolt városi tanácsos, Jakab István városi tanácsos

Marosvásárhely, 2025. július 31.

Elsorvadó magyar orvosképzés

Prof. dr. Benedek Imre állásfoglalása

A Bálványosi Nyári Szabadegyetemen és Diáktáborban sor került egy kerekasztal-beszélgetésre a marosvásárhelyi orvosképzés jelenlegi helyzetéről és fejlődési stratégiáiról. Prof. dr. Benedek Imre jelezte részvételi szándékát a tábor és a kerekasztal-beszélgetés szervezőinek, jelentkezését azonban elutasították. A történetekre reagálva a professzor úr július 30-án, szerdán sajtótájékoztatót tartott, hogy „a politikum és a lakosság tudomására hozza, hogy közös erőfeszítésekkel megmenthető és fejleszthető sorvado magyar orvosképzésünk”.

Szeredai Vivien

Prof. dr. Benedek Imre mindekelőtt ismertette álláspontját a jelenlegi helyzettel kapcsolatban, illetve azt, hogy véleménye szerint milyen folyamatok vezettek ennek kialakulásához. Röviden úgy fogalmazott: „A politikum, a tanári kar, az adminisztráció és a nagyközönség nem teszi a dolgát”. Elmondta, hogy a politikum szerint a magyar tanári karnak kell eldöntenie, hogy milyen lépésekre van szükség ahhoz, hogy legyen magyar oktatás, a tanári kar viszont a politikumra hárítja a felelősséget. Hangsúlyozta, hogy a trianoni békeszerződés értelmében – amit a Romániában érvényben lévő törvények is alátámasztanak – minden kisebbségnek joga van az anyanyelvén való tanulásra az alapfoktól a legmagasabb fokozatokig.

Elmondta, hogy a jelenlegi törvényeket alkalmazva a rektor, aki teljes körű hatalommal bír a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem felett, a tagozatot (román megnevezése linie) választotta a magyar kar számára, ami a rendelkezésre álló lehetőségek közül (tagozat, departamentum – tanszékcsoport –, fakultás) a leggyengébb. A professzor elmondta, hogy ez nem elegendő – legalább departamentumra lenne szükség, de a legideálisabb az lenne, ha fakultási besorolást kapna.

Mint mondta, a törvény értelmében a tagozatok departamentumokba, katedrákba tudnak szerveződni, azt követően pedig lehet doktori iskolájuk, illetve saját finanszírozási lehetőségük is, ami kulcsfontosságú. Ezt a vezetőség kell javasolja a szenátusnak, az pedig jóváhagyás után a tanügyminisztériumnak, amely a döntő láncszem. „A jelenlegi és az egykori vezetőségnek az lett volna a feladata, hogy ezt a folyamatot végigjárja, és a procedúrát folytatva haladjon előre. Az orvosi egyetemen nem tartják be a szükséges eljárásokat” – mondta. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy az egyetem vezetésének nem érdeke megszüntetni a magyar tagozatot, hiszen „kétszer annyit kap a magyar diákok után, mint a román diákok után”.

A professzor úgy vélekedett, hogy Erdélyben nincs szükség különálló magyar orvosi egyetemre. Álláspontját azzal indokolta, hogy ha létezne ilyen, akkor az itt végző diákok kitelepülnének, vagyis az egyetem a magyarországi egészségügyi rendszer utánpótlását termelő intézménnyé válna. Úgy fogalmazott, hogy a vezetőknek arról kellene gondoskodni, hogy Marosvásárhelyen és Erdélyben legyen magyar orvosképzés, ahol azonban olyan szakembereket nevelnek, akik tudnak románul, hiszen a betegellátás szempontjából ez elengedhetetlen tényező.

Prof. dr. Benedek Imre kitért a

Fotó: Nagy Tibor

magyar orvosok és orvostanhallgatók létszámának csökkenésére is. Kiemelte, hogy ha megnézzük a közelmúltbeli felvételi eredményeket, kiderül, hogy van olyan kar, ahová „olyan jegyekkel jutottak be, amit szégyellni lehet”, de olyanra is akad példa, ahol be sem teltek a helyek. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy az orvosi kar magyar képviselői többnyire beosztottak, ami azt eredményezi, hogy nagy részüknek nincs lehetősége olyan szakmai felkészültségre, ami lehetővé teszi, hogy az adott személy „közösségének egy brandje, egy szükséges embere legyen”. Nyomatékosította, hogy azok az orvosok, akik kutatnak, illetve tudományos cikkeket és projekteket írnak, habilitálhatnak – ez azt jelenti, hogy az illető személynek munkája révén joga van az előrelépéshez. Aki habilitált, az doktorátust vezethet, ez pedig azt eredményezi, hogy olyan szakemberek képződnek mellette, akikkel a későbbiekben együtt tud dolgozni. A professzor felsorolta azokat a

tényezőket, amelyeket a diákok szempontjából elengedhetetlennek tart ahhoz, hogy karriert lehessen építeni az orvosi szakmában. Legalább három év önkéntesi munkát javasolt, amiről pluszpontként vélekedett, és úgy fogalmazott, hogy ilyen mértékű tapasztalat birtokában a munkaerőhiány miatt visszautasíthatatlanná válik az ember. Harmadéven ajánlotta egy szakorvosi kör megalapítását a választott ágazatban, amely keretében kötelező módon tudományos cikkek írásában vesznek részt a diákok. Akinek sikerül bejutni a doktoranduszi iskolába, és megírja doktorátusát, azt az egyetem időközben alkalmazni tudja gyakornokként, majd később tanársegédként is. „Szükség van arra, hogy a brandek kiszálljanak az orvosi egyetemre készülő diákokhoz, példát mutassanak, vonzzák őket. Amikor bekerül a diák a marosvásárhelyi orvosi egyetemre, akkor azonnal informálni kell arról, hogy hogyan lehet karriert befutni, mellé kell állni, és

együtt kell dolgozni vele. Ha vannak jól felkészített diákok, akik be tudnak jutni a doktori iskolába, akkor lehetnek tanáraink” – mondta.

Prof. dr. Benedek Imre hangsúlyozta ugyanakkor, hogy kulcsfontosságú lenne, hogy a magyar kormány megértse, hogy elszírpantja a Marosvásárhelyen végzett diákokat azzal, hogy a rezidensképzésbe való egyetlen bejutási formájuk kimerül egy egyszerű interjúban. Romániában túl nagy anyagot kellene ehhez megtanulni, illetve azok is románul kell vizsgázzanak, akik magyarul végeztek. Mint mondta, „a magyarországi rezidensi képzések esetén egyetemi központonként nagyjából 70-80 helyről van szó. Ha ebből kihozunk fejenként 5-6 helyet az európai törvények alapján, ezek a diákok egy év után (ha szeretnének) visszatérhetnek az országba, ahol a román állam fogja őket fizetni – ennek mindössze annyi a feltétele, hogy a célkórház fogadja a rezidenst.” Felhívta a figyelmet arra, hogy mekkora veszteséget jelent, ha a román állam pénzén képzett szakember Magyarországon folytatja pályafutását.

A Népűjság azon kérdésére, hogy milyen oktatókra lehet számítani a magyar orvosi karon az elkövetkező évtizedekben, prof. dr. Benedek Imre úgy fogalmazott, hogy „ha ez így megy tovább, siralmas lesz a szint”, és nem sok lesz a ténylegesen magyar oktató. Mint mondta, jelenleg is vannak olyan oktatók, akik a magyar tagozaton románul tanítanak, illetve vizsgáztatnak. Úgy fogalmazott, hogy ha nem állunk át más modellre, akkor, bár megmarad a magyar „vonal”, mások fognak előadni.

971. szám

SZERKESZTETTE: BENEDEK ISTVÁN

Jubileumokkal jön a megújult Hungaroring létesítményeinek első éles tesztje

Gyulay Zsolt, a Hungaroring Zrt. elnök-vezérigazgatója bízik abban, hogy a megújult létesítményekkel méltóképpen sikerül megünnepelni a Magyar Nagydíj 40., jubileumi futama mellett a Forma–1 75. szezonját is a hét végi hungaroringi versenyhétvégén.

A péntektől vasárnapig tartó eseményt felvezető mogoródi sajtótájékoztatón Gyulay Zsolt kiemelte, a megújult paddock és főlelátó majd nem teljesen elkészült, előbbi harmadik emeletét még nem lehet használni, de a kivitelezőnek kö-

szönhetően azt is beüvegezték, így „gyakorlatilag szerkezetkésznek tekinthető”.

„Silverstone után miénk lett a második legnagyobb bokskapacitás, Stefano Domenicali, a Forma–1 vezérigazgatója pedig azt mondta, mindenkinek úgy kellene építenie, mint a magyaroknak. Azt hiszem, ennél nagyobb dicséret nem kell” – jelentette ki a sportvezető, hozzátéve, hogy legalább hat-nyolc másik pálya promótere érkezik majd a Hungaroringre, hogy meg- nézze a felújításokat.

„Azt azért szeretném megvárni, hogy minden működjön is” – emelte ki Gyulay, aki felhívta a figyelmet, hogy a nemzetközi sajtóközpont és a versenyirányítás egyelőre ideiglenes helyen lesz majd.

Meglátása szerint az új, 19 ezer

négyszetméteres paddock, valamint főlelátó mögötti tízezer négyszetmé- teres rendezvényterület is azt a célt szolgálja, hogy a futam helyszíne minél magasabb színvonalon tudja kiszolgálni a versenyzőket, a csapa- tokat és a szurkolókat is, és bár nem teljes a felújítás, a Hungaroring ké- szen áll arra, hogy méltóképpen ün- nepelje meg a 40. Magyar Nagydíj mellett a Forma–1 75. szezonját.

„Készülünk szurkolói aktivitá- sokkal is, a már megszokott esemé- nyek mellett a fővárosban kincskereső játék lesz, emellett a margitszigeti szökőkúton, a Hősök terén és a Lánchídon is megjelenik majd az F1. Emellett 40 szerencsés helyszíni néző boksztuca-látogatást nyer majd” – sorolta az idei újdön- ságokat Gyulay Zsolt. Hangsú- lyozta, hogy a megszokott, futamok alatti szurkolói eseményekre, azaz a kerékcseres versenyre, a pilótapa- rádéra, illetve a versenyzők a 12. kanyarnál felállított színpadi láto- gatására is sor kerül majd.

Az elnök-vezérigazgató arról is beszélt, hogy a főváros mellett a csapatok részéről is volt fogadó készség a kiegészítő programokra, így lesz, akit az olimpiai bajnok magyar párbajtőrscapat tagjai ok- tatnak a sportág rejtelseire, de ren- deznek Rubik-kocka-kirakó ver- senyt, illetve az egyik csapat a pa- lacshintasítás mikéntjébe kap majd betekintést.

„A Magyar Pénzverő Zrt.-vel közösen egy érmesor is kibocsá- tásra kerül a 40. évfordulóra: össze- sen 3000 darab készül belőle, így a gyűjtőknek igazi kuriózum lesz majd ez is” – tette hozzá Gyulay Zsolt.

A jubileumi hétvégén igyekez- nek azokról is megemlékezni, akik- nek elévülhetetlen érdemei vannak abban, hogy Magyarország immár 40 éve Forma-1-es versenyt rendez, így a többi között a díszvendégek között lesz Bernie Ecclestone, a so-

rozat korábbi első embere és a ko- rábbi Magyar Nagydíj-nyertes belga Thierry Boutsen is, míg a szintén hungaroringi győztes brit Nigel Mansell videóüzenetben ele- venítette fel a magyar pályával kap- csolatos emlékeit.

„Ezek mellett játékot is hirde- tünk, ugyanis a megújulás jegyében neves pilótákról, illetve akciókról el fogjuk nevezni a pálya kanyarjait, ehhez a futam idején várjuk majd a javaslatokat, a győzteseket pedig komoly szakmai zsűri segítségével fogjuk kihirdetni” – mondta az elnök, megjegyezve, hogy a vásár- napi futamon sorozatban ötödször is telt házzal számolnak, de péntekre és szombatra korlátozott számban elérhetők még belépők.

A dobogósoknak, illetve a győz- tes konstruktőrscapatnak járó trófe- ákat idén is a Herendi Por- celánmanufaktúra készítette. Simon Attila, a cég vezérigazgatója bemu- tatásában ismertette, hogy az idei díjak mintázata a 15-17. századi magyar hímzésvilágából merített, a festésen tulipán, szegfű és gráná- talma is található, a szín pedig ke- vert ,és több festék titkos re- ceptúrájából állt össze.

„A győztesnek járó serleg közel 60 centiméter magas, a konstruktőri elsőnek járó dísztl is 60 cm átmé- rőjű, s ezen 1000 csipkeszerű áttö- rés van” – mondta Simon Attila, hozzátéve, hogy a 40. évfordulóra alapítottak egy rajongói gyűjtői klub- bot, s mostantól minden évben egy, az az évi trófea mintázatával ké- szült, tenyérnyi méretű sisakot hoz- nak majd 200 példányban kereskedelmi forgalomba, így ha „a trófeát nem is, de ennek emlékét” minden évben meg lehet majd vásá- rolni. Az elnök a gyűjtői klub első, tiszteletbeli példányát Gyulay Zsoltnak adta át.

A 40. Magyar Nagydíjat péntek- ről vasárnapig rendezik a mogyo- ródi Hungaroringen.

A jubileumi, 40. Magyar Nagydíjhoz kapcsolódó rendezvények so- rában a LEGO-elemből épített „idei” Mercedesszel is találkozhata- tak az érdeklődők. Mit ismert, a világhírű játékelemből a száguldó cirkusz mindegyik istállójának autóját megépítették, és ezeket a csa- patok valódi versenyzői vezették is az idei Miami Nagydíj pilótapa- rádéján. Ez a közel 400 000 LEGO-elemből összeállított Mercedes modell több mint 1500 kilogrammot nyom, és akár 20 km/h-s sebes- séggel is képes haladni, ugyanis működő motorral rendelkezik. A rend- kívüli alkotás a LEGO Csoport csehországi Kladnában található gyárában készült, és 26 tervező, mérnök és építő több mint 22.000 munkaórát fektetett a kivitelezésbe. A jármű szinte teljesen megegyezik a 2025-ös Mercedes F1-es autó méreteivel, és az autentikus részletek – mint az eredeti Pirelli abroncsok és a szponzorlogók – is helyet kap- tak rajta. Az amerikai versenyt követően a LEGO Csoport megőrizte az autót annak eredeti, verseny utáni állapotában – a budapesti tárlat az első alkalom, hogy ez az egyedülálló darab Magyarországon is látható. Fotók: Nagy Tibor

A természet kalendáriuma (DCLXXX.)

Kiss Székely Zoltán

Míg a gépkocsi morogva szalad,
a hazai út, a kerék alatt
fölszól hozzája: – Mért ez idegen
köztünk? Lépted, a régi lépteden
most már nem talál? Én még itt vagyok.
Te is **hiszed csak**, nem lettél nagyobb.
Réten a füvek, a hegyoldalak
régi mosollyal felmosolyganak,
amint kinéz a kocsi ablakán.
S megdöbben. – Szívén jég vagy kő, talán
az a hártványi réteg, melyen át
fagy a mosoly, míg áttöri magát?
Csak itt érzi, itt, egyebütt sehol.
S belül **ez a hang**, máshol ez se szól.
Csak itt. Lelkének cifra rongyait
vetné s mez nélkül állna újra itt.
És nem vetheti, ránőtt Nessus-ing.
Jellel megjelölt, s jelével a kint
le nem vetheti. Áldott? Átkozott?
Idegen se, csak **mássá változott**.
Az erdő szava, homloka előtt,
azt kérdi: – Nőtt vagy elveszett erőd,
hogy csak eszed, s nem minden ideged
hallja hangom? Jaj, mit tettek veled?
Jaj, mit? Nincs az a rokoni meleg,
melyben ő is, a téli fergeteg
táncos testvér volt, hősziklás rokon,
és a kéklő fény a villámokon:
az ember is **az élők közül egy**,
s a Mindenségben több, se kevesebb
nem volt, mint – élők – a többiek mind,
az Idő igaz számlája szerint.
Az utcán por, s bent, árva udvaron
virág üdvözli, még nyílik vadon,
tüskés gyomok közt. Anyai kezek
ültették földbe. – **Hazaérkezett!**
Szellő és a por, amely száll vele
élő, ismerős ízzel van tele.
Áll a szülőhely fölött, hangtalan,
mint ki föld és ég közt, csak maga van.

Csaknem 60 éve, 1976. augusztus 6-án közölte az **Utunk** **Horváth István Ég és föld között** című vallomását. Ezzel az ígével vágok neki 2025 augusztusa első sétájának. Kóborol-junk kissé, kedves Olvasóm!

Sűrű eső augusztusban jó mustot ad a hordóban.

A népi megfigyelés többnyire helyes, hiszen a szőlő édesedéséhez föltétlenül szükséges az augusztusi eső.
Amikor **Augustus** császárnak Kr. e. 7-ben az újra felsza-porodott szökőnapok miatt újabb naptárrendezést kellett vég-rehajtania, akkor ennek a hónapnak a nevét is megváltoztatta: saját felvett nevével jelölte meg a hónapot.
Az augusztus szó voltaképpen az *augur*-ra vezethető vissza, vagyis a madárjósra (avi-ger), akinek jóslata szerencsét je-lent. A császár példátlanul szerencsés pályafutására a szená-

Kanuty Rusiecki: Aratás ideje

tus a *legszerencsésebb* (au-gustus) jelzőt találta a leg-megfelelőbbnek. Ettől fogva csakugyan ezt a nevet hasz-nálta **Gaius Octavianus Ju-lius Caesar**. S ahogy Caesar nevéből rangjelzés lett – *Kaiser*; császár, cár –, úgy lett az Augustusból is rangjelzés: ettől fogva minden uralkodó a *sérthetetlen császári felség* jelzőjéül használta az Augus-tus nevet, a császárnék pedig az Augusta nevet kezdték vi-selni – okít **Supka Géza** a **Kalandozások a kalendári-umban...** című munkájában.

Augusztus: tüzes ifjú láng-szín ruhában, szárazságtűrő virágokkal ékesítve. A káni-kulára utal másik megjelení-tése: folyóból kilépő meztelen férfi, amint éppen iszik. Mezőgazdasági munkák szerint: arató, cséplő paraszt, hordót, sajtárt, prést javítgató vincellér. Jelképe, **Démétér** is karján kévével, kezében sarlóval. **Kanuty Rusiecki** (1800–1860) litván festő így festette meg az **Aratás idejét**.

Augusztus régi magyar nevei – *kisasszony hava, szűz hava* – utalnak a hónap asztrológiai jegyére és a nagy augusztusi Mária-ünnepre, *Nagyboldogasszony* napjára.

Augusztus elsejének pogány múltját kettős keresztény ünnep alapításával próbálta az egyház elfeledtetni. Ez a nap a katolikusok számára Szent Péter bilincsekből való szabadulásának emlékünnepe, a nép nyelvén *Vasas Szent Péter*, **Szent Péter** vasa szakadása. A Szentírásban foglaltak szerint **Heródes Agrippa** 42-ben idősebbik **Jakabot** lefejeztette, Pé-tert pedig börtönbe záratta, s ott nehéz vasban, szigorú őrizet alatt tartatta. Ám a következő éjjelen megjelent a börtönben az Úr angyala. Érintésére leestek Péter láncai, s az apostol az alvó örök között észrevétlenül távozhattott. Mind Jakab ki-végzése, mind Péter szökése húsvétkor történt, vagyis akkor, amikor a Szentföldön aratni kezdenek. Gyaníthatóan az aratás európai időpontja miatt tétette az egyház Jakab napját július 25-ére, Péter szabadulásának ünnepét pedig augusztus 1-jére. Ezen a napon szentelték föl a csoda emlékére emelt római **San Pietro in Vincoli** templomot.

Augusztus 4. már Domonkosé.

Ha Domonkos forró,
Kemény tél várható.
Domonkos napján ha esik,
A tél szárazsággal telik.

No, ez a népi regula viszont csak költemény.

Augusztus 5. eredetileg a római **Sancta Maria Maggiore**-bazilika fölszentelési évfordulója. A **Batthyány-kódex** nap-tára *Havi Boldog Asszony* néven emlegeti. E nap a baziliká-ban mise közben hófehér rózsaszirmokat hullajtottak a hívek közé. Augusztus 6. az *Úr színeváltozása* – annak emlékeze-tére, hogy halála előtt Krisztus átváltozott. A Biblia szerint Krisztus maga mellé vette Pétert, Jakabot és **Jánost**, és fel-vitte őket a Tábor-hegyre, és szemük láttára átváltozott: arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig féhéren ragyogott, mint a fény. És megjelent előttük **Mózes** és **Illés**, és beszél-gettek **Jézussal**. A keleti egyház már a VI. században meg-ülte, és karácsony, húsvét, pünkösd után ezt az ünnepet tekinti a legszentebbnek. A nyugati egyházban az első ez-redforduló közeledtével kezdték számontartani, összefüg-gésben Krisztus 1000-re várt visszatértével. Hivatalos ünneppé **III. Calixtus** pápa emelte a *nándorfehérvári győ-zelem* emlékezetére, ugyanis az 1456. július 22-i győzelem híre két héttel később, épp augusztus 6-án érkezett a pápai udvarba.

Az Úr színeváltozása
a szőlőknek tarkulása.

Így a népi regula. Ennek megint van valós alapja. Nap-verte déli domboldalakon ekkor már tarkulni kezd a szőlő levele.

1978 óta a **Békevilágtanács** július 13-i moszkvai ülé-szaka augusztus 6-át, a *hirosimai atombomba-támadás év*-fordulóját a **nukleáris fegyverek betiltásáért folytatott harc világnapjává** nyilvánította.

Augusztus 6-án, 1843-ban született a modern magyar tudománytörténet egyik megteremtője, **Heller Ágost**. A matematika-fizika szakos tanárt 1894-ben nevezték ki a **Magyar Tudományos Akadémia** főkönyvtárosává. Hivatali munkája mellett alapos filozófiai és szépirodalmi tájéko-zottságra tett szert. **Eötvös Loránd** felkérésére megírta a pesti egyetem gellérthegyi csillagvizsgálójának történetét magyar és német nyelven. Ennek sikerén felbuzdulva al-

„...bent, árva udvaron virág üdvözli, még nyílik vadon...”

kotta meg főművét, **A physica története Aristoelestől New-tonig** címmel, amely a **Természettudományi Társulat** pályá-zatán első díjat nyert. E mű a fizikai tudományok egészére – a csillagászat, geodézia, meteorológia és geofizika területére is – kiterjed. Újfajta szemlélet tükröződik benne: összekap-csolta a tudománytörténetet a társadalom- és filozófiatörté-nettel.

Ezen a napon, 1849-ben született Ditróban **Csibi Lőrinc** erdőmérnök, a fotogrammetria első hazai alkalmazója. A sel-mecbányai akadémia tanára egész életében a természethez közeli élet szépségeire nevelte diákjait. Ide másolom emlé-kezetére az **Erdész himnusz** kezdő versszakát:

Erdész vagyok, csöndes tanyám
Erdő mélyében áll,
Hová csak farkas és madár,
Szelíd kis őz talál.
Feledve rég a külvilág,
Csendes az életem (...)

Augusztus 7. **Donát** napja. Az állítólagos őkeresztény vér-tanú (†361) a szőlőskertek, szőlősgazdák védőszentje. A ko-lozsvári Donát út felett egykor végig szőlősök húzódtak. Még az ókor végén a pogány **Vinalia Rustica** örökébe lépett. Attribútuma a törött kehely. Hozzá villámcsapás, jégeső tá-voltartásáért imádkoztak.

A szőlőkben szobrot állítottak neki; a templomok harang-jait többnyire neki szentelték abban a hitben, hogy a harang-zúgás „visszaveri” a mennydörgést, és a harang érce felfogja a mennyköcsapást – így ír **Jankovics Marcell** a **Jelkép-ka-lendáriumban**.

Ma más dörgéseket hallani keletről. Csak reméljük, hogy hozzánk csupán zaja, s nem a dörgés oka ér el.

Tank!
A vetésbe beletaposhatsz,
hiába hiszed, hogy nyomot hagysz,
addig élsz, míg a vetés vérzik,
míg az a seb föl-fölfakad:
haláloed a kalász túléli,
benő a seb, benöveszti,
behegeszti a búzamacg.

Az 1940. augusztus 7-én született **Bella István A föld se-bére** versfohásza háromnegyed század távolából üzen a mának...

E nap, 1825-ben született a XIX. század kiemelkedő ma-tematikus-csillagásza, **Kondor Gusztáv** is. Mérnöki tanul-mányait megszakítva vett részt az 1848–49-es forradalomban és szabadságharcban. Számos csatában jeleskedett, Komá-romban **Klapka György** tábornok seregében szolgált. Mivel a gellérthegyi csillagvizsgáló a harcok során megsérült, le-bontották, és helyén katonai objektum létesült. Kondornak – a pesti egyetem csillagászprofesszorának – nem volt lehető-sége, hogy gyakorló csillagászként dolgozhasson. Erről átté-telesen ő maga így ír a **Természettudományi Közönyben** 1869-ben **A Merkúr átvonulása a nap korongja előtt** című cikkében:

Merkúr az ismeretes bolygók közt legközelebb van a Nap-hoz, oly közel, hogy az erős fény az övét rendesen elhomá-lyosítja. Még legnagyobb távolában is csak a Nap kelte előtt, vagy nyugta után észlelhető rövid ideig a láthatár közelében, úgy hogy **Kopernikus**, kire nézve e bolygót a *Visztula gőzei földék el, panaszkodott, hogy sirba fog szállani a nélkül, hogy Merkúrt látta volna...*

Annak reményében, hogy a háborúk tőlünk Merkúr-távol-ságban maradnak, maradok kiváló tisztelettel.
Kelt 2025 augusztusának első napján

Épített örökségünk

Múltunk házai – jelenünk történetei

Déva városának története szorosan összefonódik a város északi határában található várával, melynek első írásos említése 1269-ből származik. A középkorban a vár az erdélyi vajda egyik fő szálláshelyeként szolgált, így aztán az alatta elterülő település viszonylag gyors fejlődésnek indult. Az 1332-es pápai tizedjegyzékben már mezővárosként említik, és a várral együtt az erdélyi vajda birtokaként tartották számon. I. Ulászló megszüntette az erdélyi vajdának az uradalom fölötti birtokjogát, és a várat a mezővárossal együtt Hunyadi Jánosnak és utódainak adományozta. Az uradalom jelentőségéből kifolyólag valószínűleg rendelkezett plébániatemplommal, melynek az írásos említése az 1332-es pápai tizedjegyzékben szerepelt először.

Nagy-Bodó Tibor

A középkori templom

A régi templom jóval kisebb volt, építése még a 13. században kezdődött el, tornya a Hunyadiak idején épült meg. A reformáció nyomán az addig katolikus templom – Déva legrégebbi temploma – a református gyülekezethez került.

Pontosan nem lehet tudni, hogy az erdélyi reformáció idején mikor vált a templom reformátussá, azonban az első ismert lelkésze Tordai Sándor András volt – a szobra a templom bejárata előtt áll –, aki feltehetően 1564-ben kezdte meg dévai szolgálatát.

A középkori templomot Entz Géza 13. századinak véli, melyet a történelem folyamán többször is átépítettek.

Az első jelentős módosításra a 14. század végén kerülhetett sor, mikor a román kori szentély helyére sokszögzáródású gótikus szentélyt építenek, melynek szélessége a templomhajó szélességével megegyezett.

A román kori templomhajó egyszerű síkfödémmel fedett építmény volt, a déli oldalát fülkék szegélyezték. A főhomlokzatát vaskos harangtorony uralta, melynek felső szintjén a 16. század közepétől toronyóra működött.

A toronysisak 1868-ban nyerte el végleges formáját, ami egy fából készült kilátóra támaszkodó, zsindeellyel fedett sisak volt.

Az idő múlásával azonban állapota jelentősen romlott. 1898-ban a repedések már oly méretűek voltak, hogy halaszthatatlanná vált a templom kijavítása. Szócs Sándor lelkipásztor, aki 1905-ig szolgált Déván, gyűjtést is szervezett, mely során Jókai Mór is adakozott, csakhogy a templom már annyira az összeomlás szélén volt, hogy kijavítása reménytelenné vált.

Az új templom felszentelése

Az utolsó istentiszteletet 1904-ben tartották, ezután az épület életveszélyessé vált. 1905-ben kénytelenek voltak lebontani az akkor már több mint ötszáz éves templomot.

Chirmiciu András ír arról, hogy Bitai Béla lelkipásztor idején (1905 és 1931 között szolgált) indult el a jelenleg is álló – parányi elődjénél jóval tágasabb és világosabb – templom építése. Pontosabban az előkészületek, mert a szabadkai cég, amely az építkezési terveket elkészítette, közben csődbe jutott.

Ezért a tulajdonképpen munka csak 1908-ban indult, méghozzá Bitai Dezső építésmérnök – az akkori lelkipásztor fia – tervei szerint. Az új templom a régi templom helyétől tizenöt méterre levő Felszegtéren épült. Imecs–Magdó Eszter közléséből tudjuk meg, hogy az építkezést ünnepélyes alapkölletéssel kezdték 1908 májusában, pünkösd másodnapján.

A méreten kívül a legjelentősebb eltérés az, hogy a régi templom tornya a déli, a hegyek felőli oldalon volt, míg a mostanié az északon, a

város felé néző oldalon. Az építkezés két évig tartott, az új templomot 1910. október 23-án szentelték fel.

A dévai gyülekezet történetének igen jelentős időszaka volt ez, hiszen a ráfordított anyagi áldozatok, az adományok, a pótagó, a kölcsönök törlesztése mind-mind a gyülekezet összefogásáról tanúskodnak.

Nem véletlen, hogy az építendő templom alapkövébe belevesték az akkor élő egyháztagok névsorát, mivel az építkezés anyagi terhe túl nyomó részt rájuk hárult.

A mai templomtérbe a középkori templom néhány jelentős emlékét is átmentették

Az épület neoromán stílusa a 19. században felvirágzó historizmus irányzatának gyűjtőfogalmába tartozik. A külső kiképzés festői csoportosítással és egyes discret decoratiókkal tervezett, azon nemes egyszerűséggel, mely a református templomokat általában jellemzi. Dobovszky József ezzel a mondatral zárja épületének külső leírását, megindokolva a választott stílust – a neorománt –, mely véleménye szerint a református szellemiségnek leginkább megfelel.

A mai templomtérbe a középkori templom néhány jelentős emlékét is átmentették. A szentély északi oldalába falazták be Tordai Sándor András lelkész sírkövét, fölé a középkori szentély egykori zárókövét helyezték, mely a Szapolyai-címet ábrázolja. Ezzel átellenben, hasonló elrendezésben látható a Jagelló-címeres zárókö, illetve Sulyok Zsófia síremléke.

A mellékhajó északi szárnyában Bajomi Katalin sírköve áll.

A dévai vármegyeház

A dévai vármegyeház eklektikus stílusban, Alpár Ignác tervei alapján épült, századfordulós műemlék épület. Ma a Hunyad Megyei Tanács és a Prefektúra székhelye.

A 19. század utolsó évtizedeiben egyre szűkebbnek bizonyult a Hunyad megyei vármegyeházként szolgáló dévai Bethlen-kastély, a Magna Curia épülete.

Ebben az időben osztották fel Zaránd vármegyét, így a Hunyadra tartozó tetemes levéltárnak is helyet kellett találni.

E kettős indok kapcsán Pogány György, Hunyad vármegye főispánja és Barcsay Kálmán alispán, a Közgyűlés testületével karöltve többször is kérvényezi egy korszerű székház felépítését a minisztériumnál. Utóbbi azonban csupán 1885 júliusában ad engedélyt ennek megépítésére.

A díszító és belsőépítészeti munkákat kolozsvári és budapesti szakemberekre bízzák. Az építkezés 1889 tavaszán kezdődik és 1890 őszén zárul.

Az eredetileg tervezett 20 ezer forintos költségvetés szűknek bizonyult. Az épület ennek ellenére (kiseb díszítőelemek nélkülözésével) elkészült, mind építészeti szempontból, mind funkcionalitását tekintve ma is remekműnek mondható.

Az eredeti bútortzatot a vasgárdisták prédálják el

Az 1890-es átadását követően Trianonig vármegyeházként működött. Ezt követően a román közigazgatás különböző intézményei, később a kommunista párt megyei bizottsága kapott helyet az épületben.

A kommunizmus éveiben vaskos falú boltíves pincehelyiségét a Securitate kihallgatásokra használta.

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által a rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkból tudjuk meg, hogy a műemlék épület eredeti bútortzatát a helyi szájhagyomány szerint a vasgárdisták prédálták el.

Az 1989-es fordulatot követően rövid ideig városházként működött, majd a prefektúrai hivatal székhelye lett.

2007-től a megyei tanács intézménye is itt kapott helyet. Ekkor kezdik el a 20. századot rendkívül jó állapotban átvészelő épület felújítását is.

A millenniumi emléktáblának nyoma vész

A késő eklektikus stílusú épület tompaszögű V alakban helyezkedik el a dévai várhegy lábánál, szemben a városi parkkal. Központi tengelyéhez viszonyítva az épület teljesen szimmetrikus. A várra néző főbejáratához árkádos loggián vezet az út.

A központi épülettömbből jobbra és balra nyíló, a tágas belső udvarra néző ablakokkal ellátott folyosók az épület két oldalsó tömbjéig futnak.

Az első szinten hajdan a szolgák és hivatalnokok szobái, irodái kaptak helyet. Ma számos irodahelyiség található itt.

A második szintre díszes márványlépcső vezet fel. A lépcsőházban a millenniumi ünnepség alkalmával fekete márványtáblát helyeztek el a következő felirattal:

„A magyar állam ezeréves fennállásának örömnünnepén I. Ferencz József apostoli királynak dicső uralkodása idején Zágoni báró Szentkereszty György főispán elnökletén Kishalmágyi Hollaky Artur alispán tisztsége idején Hunyad megye törvényhatósági bizottsága által 1896. évi május hó 14-én tartott díszközgyűlésének emlékére”.

A táblának nyoma vészett.

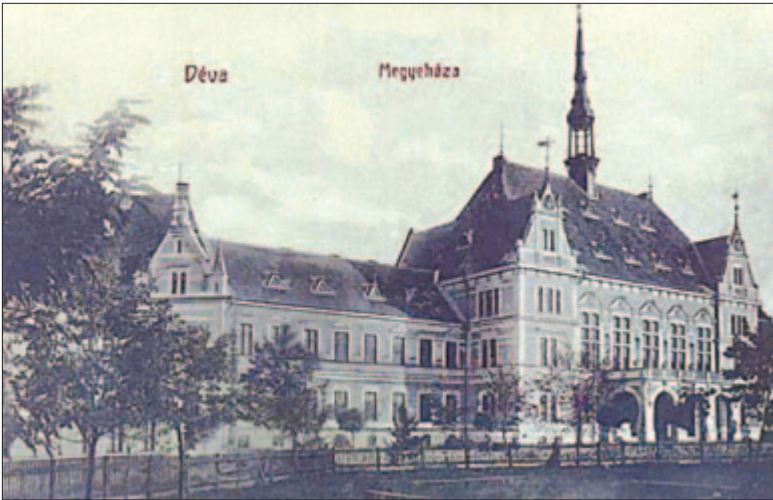
A kovácsoltvas csilláron eredetileg százharminc gyertya világított

Az emeleten, szemközt a díszes márványlépcsővel, a több mint 200 négyzetméteres neoreneszánsz és barokk díszítésű gyűlésterem nyílik.

A terem eredetileg is gyűlésteremként szolgált, ám a századfordulón gyakran adott helyet játékonysági báloknak, hangversenyeknek is. Ekkor váltak igazán funkcionálissá a terem három falán kialakított díszes karzatok.

A kilenc méter magas termet kazettás mennyezet fedi, amelyből két hatalmas kovácsoltvas csillár ereszkedik alá. Hajdanán mindegyiken százharminc gyertya világított.

A terem díszítésében meghatározók a neoreneszánsz motívumok, a karzatot, illetve faragott ajtókereteket pedig a Hunyadiak hollós címere díszíti. Sokáig ebben a teremben volt kiállítva Pataki Lajos Hunyadi János és serege Nándorfehérvárra való vonulását ábrázoló festménye, melyet 2009-ben restauráltak Szombathelyen, és napja-

inkban a Magna Curia épületében van kiállítva.

Ahova magyar szentek és királyok szobrai akarták elhelyezni

A terem főhomlokzat felőli falán hármass ajtó vezet a bejárat feletti tágas erkélyre. Innen nagyszerű kilátás nyílik a várra, a vármegyeház előtti térre, és közelről szemügyre vehetők a teljes homlokzatot díszítő elemek: a Corvin-címer és a barokk, illetve manierista épületdíszek.

Itt tűnik fel leginkább az épület homlokzatán kialakított szobormélyedések üressége.

Az eredeti terv alapján ezekbe magyar szentek és királyok szobrai kerültek volna, ám a szűkös költségvetés miatt ezek soha nem készültek el.

A vármegyeház megépítésével kezdődik el Déva fejlődése

A dévai vármegyeház, műemlék jellegén és nagyszerű funkcionalitásán túl, kettős szempontból is mérföldkőnek nevezhető.

Egyrészt tervezője, Alpár Ignác számára e nagyszerű munkája nyomán nyílik meg az út számos közvetlen megbízatás felé, amelyek ma is csodálatra méltó iskola-, bank- és közigazgatási épületeket eredményeznek. Másrészt a vármegyeház megépítésével kezdődik el Déva fejlődése, és két évtizeden belül kiépül a ma is álló városközpont: a királyi főreálgimnázium, a honvédlaktanya – a mai sportiskola épülete –, az igazságügyi palota – mai törvényszék –, mögötte a börtön, a városháza és végül az új református templom, illetve a szecessziós stílusú városi színház. Ezzel Déva felzárkózik a fejlődő erdélyi városok sorába.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

Voltak korok Erdélyország történelmében, amikor talán egy tyúklépéssel előbb járhatott a királyi anyaoországtól a hitkultúra tekintetében. Még a hajdani svájci kemény lutheri-kálvini hitviták időszakában ez az eszmei súlypont egészen idáig, ezen kicsiny fejedelemségig tolódott.

Érdekesége a dolgoknak, hogy az akkor időszerű uralkodói, úgymond egységes államvallást próbáltak emberibb, etikusabb és demokratikusabb formában kezelni. Így alakulhatott meg a világon először a szabad, egyén választotta hitvallás jogos elfogadása és teljes körű gyakorlása.

Erről tett említést Szombathy János sárospataki hittanár: „...mit dolgozott a Reformatio, ha szintén csak oldalaslag is, a Magyar Literatura körül, ’s mitsoda behatása volt abban...” Természetesen a pápista és a lutheri reformáció utáni ágostházi, református, unitárius vallás mellé mindinkább felsorakozott az görög katolikus vallás is. Legfőképpen itt, az akkori Hunyad-Zaránd vármegyében az egyházi

jelenlét lassan eltolódik az etnikumi jelenlét felé.

A gyakori túlkapások miatt ugyan a református egyház fenntartása és működésének mintájára szabta meg a megyei traktus sénéiorja, hogy az „...oláhok a paróchiájuk körül egyenlőképpen munkálkodjanak, prédikátornak, harangozónak, órásnak is úgy fizessenek... tókát ne tartsanak, hogy a mi harangozásunk előtt soha ne harangozzanak s végül, hogy a várossal mindenben egyetértsenek...” (Fővárosi Lapok 1889. december 24.).

Az eredetileg katolikusok használta dévai öregtemplom ebben a viszontagságos és váltakozó fejedelmi uralkodással változó uralkodói vallásgyakorlat miatt vált sokszor gazdátlanná. Legdicsőbb időszaka a Tordáról haláláig ide származott Sándor András későbbi püspök idejétől számítható, amikor az első egyházmegyei vizitációk beiktatása után református püspöki székhellyé emeli Dévát.

A 17. században az eklézsia már két lelkésszel szolgált, alapítványokat is létrehozta az iskola és beteggondozó fenntartására. Megemlítendő, hogy templomuk zömök harangtornyába I. Rákóczi György jóvoltából harangot is vásárolhattak. A dévaiak szerencséjére a későbbi Habsburg-időszakban is az adakozó és támogató helyi előkelőségek, főurak, megyei főnemesi családok segítették az egyházat.

Sajnos a 19. század végére annyira avult állapotba került a kőtemplom, hogy előbb a hajót, majd a tornyot, nyolc év múlva meg a gótikus szentélyt is le kellett bontani. Mint érdekességet említem, hogy a helyi köztemetőben még áll az ennek a már nem létező tornácos toronynak a mintájára 1727-ben épült unitárius templom tornya.

A ma álló református templom egyes szakvélemények szerint beillik a Pecz Samu egyetemi oktatótanár-féle letisztult, hangsúlyos téglaoamentikát alkalmazó, ún. neoromanikus stílus világába. Mások véleménye szerint a magyarosan tiszta, de református önanonosságot mutató szecesszió jegyeibe illik, kívül-belül.

Belső, világoskék tónusú színdinamikája, a gazdag, organikus motívumok alkalmazása, a terek kialakítása egy emberközeli nyugodt világba vezeti be a hívó magyarakat, látogatókat, szépet szerető turistákat. Talán érdemes volt a több évszázados nemes harcukat megvívni korai hitvitázó elődeinknek, az erkölcsileg kitartó, egyenes jellemű, mai napig életképes transzilván életter megtartásáért.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért és a segítségért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek, dr. Kálmán Attila tanárnak, történésznek; az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész a saját munkájából és gyűjteményéből küldte el a szerzőnek.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Vajda Gyöngyi 1163.

Egy török tanácsot idézünk a fősorokban.

1	... DIAVOLO (AUBER OPERÁJA)	BÁNAT ... VALÓ (BECSÜLETES)	A HÉLIUM ÉS A KÁLIUM VEGYJELE	EBLAK	VILÁGOS HAJSZÍN
I					S
FÁBA VÉS DÉLSZLÁV NEMZET		UTOLÉR ÉS ELHAGY ARR A HELYRE			
2	Ö	SZÖGLET AZONBAN		MELY SZEMÉLY? LEESETT FALEVÉL	
IDE-ODA RÁNGAT		JUTTAT FOLYADÉK	OROSZ FÉRFINEV SZOLMIZÁCIÓS HANG		
FENT TART GALLY		KALAP KÖZEPE! DOLGOZIK A MOZDONY		EGYE! VÁGÓ-ESZKÖZ	
	MEZŐ LENTI		SZERZETT ROKON HAMIS		
A SÖR TETEJÉN VAN		CSECSEMŐ-SÍRÁS EGYBŐL KETTŐI	ILLIK ELEJE! ODAIG		
A TÁVOLBA		NŐI NÉV (FEBR. 13.) IDEGEN IRÉN		FOLYADÉK ÓKORI BIRODALOM	
BECÉZETT ZSIGMOND			KÁBITÓSZER UNITED STATES		
A ROVAR RÉSEI MAGATOK		ISMERŐ KERESZTÜL		JEMENI AUTÓJEL MŰVET KÉSZÍTŐ	
	SZAMÁR-HANG KORALL-ZÁTONY		LAPOS FELÜLETŰ HORDÓ-MÉRTÉK		FÜGGŐZÁR
IDEGEN SZENT			NÉP, RÓMA ELLENSÉGE VOLT FOHÁSZ		
ASZTAL RÉSEI		A SZABADBA SZÓTOLDALÉK	LIKAS BELÜL CSUPASZ BANDA!		
ÁLLÓVÍZ		AZ ŐRÖK VÁROS FOLYADÉK		INDÍTÉK JEGYZETEL	
NŐI NÉV (FEBR. 13.)			NŐI NÉV (JÚL. 26.) EGYIK KROMOSZÓMA		
L. N. J.	S			HUZAL	

A MIKES KELEMEN című pályázat nyertesei:

Mezei Sándor,
Marosvásárhely, Béke u.

Sándor Rozália,
Marosvásárhely, Nárcisz u.

A pályázati rejtvény megfejtése:
SOHASE DICSERJ EGY ASSZONYT EGY MÁSIK ELŐTT.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a július 25-i számból:

Minirejtvények:
1. Cornelius
2. Gjellerup

Skandi:
Ha kislelkű vagy, kezeden a gazdagság kárbavész.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

ISMERETLEN SZERZŐ

1	2	3	4	R	5	6	7	8	Y
9					10				
11	12	13	14	15		16		17	
19					20			21	22
23				24		25		26	27
28			29		30		31		32
33		34			35				
36	37			38	39		40		
M	41		42	43		44	45	46	47
48	49		50	51	52	53		54	
O		J			Ü			55	

VÍZSZINTES: 1. Egy ismeretlen szerző megfigyelése. 9. A Vatikán ura. 10. A közéletbe. 11. Kisázsiai főváros. 16. Magasan tart. 18. Csüng. 19. Júliusi. 20. Minden részletre kiterjedő. 22. Vércsoport-rendszerhez kapcsolódó fehérje. 23. Angol hossz mérték. 24. Cin. 25. Errefele! 26. Beszív! 28. Hordómérték. 29. Éghajlat. 31. Szélesít. 33. Gallium. 34. Puha, fehér anyag. 35. Sírkert. 36. Gyümölcsöt szárít. 38. Római jogban a panaszos (felperes). 40. Asszony név. 41. Fáradtságot vagy unalmat jelez. 43. Oersted (röv.). 44. Beszél a téhén. 46. A mélybe. 48. Részben virrad! 50. Magasra. 52. Élő anyag jelzője. 55. Ezen a helyen.

FÜGGŐLEGES: 1. Az egyik szülő. 2. Rövid köszönés. 3. Német autómárka. 4. Tesztület. 5. Széteső. 6. Páratlan csel! 7. Zellerdarab! 8. Végtelen glória! **11. Az idézet befejezése.** 12. Konok, makacs. 13. Kártyalap. 14. Él nélküli kard! 15. Ária közepe! 17. A máj váladéka. 20. Ritka női név (júl. 26.). 21. A mennyiséget kifejező írásjel. 24. A Maros testvére. 27. Helyeslést kifejező szó. 29. Uralkodó a mohamedán világban. 30. Csongrád megyei város. 31. Alkat. 32. Bírói határozat. 34. Fontos fém. 35. Állóvíz. 37. Csukott. 39. Rak. 42. Ótói üdítő ital. 45. Parancsoló. 47. Reg és ... (Arany János). 49. Párosan árul! 51. Páros élet! 53. Zenélni kezd! 54. Római hat.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket augusztus 14-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvastva Paolo Cognetti, kortárs olasz író egyik regényének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Felháborodás, düh – Torda folyója. 7. Magad – Lúdtollak! 8. El – Kiskabát. 9. Rémes darab! – Osztrák, portugál és vatikáni gépkocsijelzés. 11. Nyakmelegítő – Világtalan. 12. Talajt mélyítve kialakít – Megvalósul. 14. Helyhatározó rag – Kalcium vegyjele. 15. Nyugati gót király volt – Vad. 18. Előkelő – Háromtagú együttes. 19. Illatos virág – Kettészél. 22. Német személyes névmás – Határidőrag. 23. Egyik művészet – Elnapol. 25. Koreai autómárka – Taszít. 27. Igevégződés – Részben dotál! 28. Valós dolog – Gabonát levág. 30. Betűt vet – Ütem közepe! 31. Rendszeres, ismétlődő – Házat feljavít.

FÜGGŐLEGES: 1. Forma – Dönt a bíró. 2. Nobilis – Indiai pénznem. 3. Hazai folyó – Csendes nót! 4. Lavina eleje! - Y.O.S. 5. Szándék – Üdvrivalgás. 6. Magyarországi borvidék – Égéstermék. 10. Okos – Adósságlevél. 13. Aratóeszköz – Málvaféle növény. 16. Űrmérték – Alarm. 17. Vallásos elmélyülés – Hosszú időn keresztül. 20. Ókori görög piactér – Rosszindulatúan féltékeny. 21. Indiai női viselet – Nyíltartó. 24. Más helyre lejegyez – Katonai tömb. 26. Régi súlymérték – Azonos betűk. 29. Kettőzve, egyik nagyszülő – Zambiai

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18	L			
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28		29		30		
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20					21
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

Húszas éveikben járó fiatalok dilemmája

Anyaság vagy karrierépítés?

Sófalvi Szidónia

Gyakran érzem azt, hogy a korosztályom nőtagjai mintha két, egymásnak ellentmondó elvárás között egyensúlyoznának. A közösségi média tele van olyan példaképekkel – influenszerekkel, sikeres fiatal nőkkel –, akik az önmegvalósítást tartják a legfőbb célnak. Ugyanakkor a társadalom, a család és a környezet azt sugallja: „Mikor jön már a baba?” Mintha 25 év után egy láthatatlan ébresztőóra kezdene el lassan tetyegni – nemcsak bennünk, hanem azokban is, akik figyelik, mikor „állunk be mi is a sorba”.

„Nagyon fontos az önmegvalósítás”

Több különböző élethelyzetben lévő nőt (szinglit, kapcsolatban élő és édesanyát) kérdeztem meg arról, hogyan viszonyulnak a karrierhez és az anyasághoz. A legtöbben úgy fogalmaztak, hogy az önmegvalósítás fontos számukra, de nem mindenekfelett. Úgy gondolják, hogy a karrierépítés segít jobban megismerni önmagukat, színesebbnek látni a világot, és erősebb háttérrel, biztosabban tudnak majd gyermekeket nevelni. Egy 22 éves anyuka, Rozália, így fogalmazott: „Szerintem nagyon fontos az önmegvalósítás, mert az ember így lehet igazán teljes, és így élhet teljes életet. Azt a boldogságot, amit az önmegvalósítás ad, nem pótolja semmi és senki.”

Arra is kíváncsi voltam, hogy ezek a nők tudatos döntés alapján választották-e az anyaságot, vagy inkább sodródtak az eseményekkel. A többség úgy vélte, hogy az anyaság nem feltétlenül volt előre megtervezett cél, mégis természetes módon került előtérbe. Kriszta, egy 21 éves édesanya így válaszolt: „*Sodródtam. Nem tudatosan választottam, de az anyaság mindent átírt – új prioritások, új szeretet, új célok.*” Rozália ezzel szemben úgy érzi, neki lehetősége volt választani, de a kettő – karrier és gyerek – szerint nem zárja ki egymást: „*Sokkal jobban szeretném kihozni magamból a legtöbbet, mióta anya vagyok. A terhességem alatt is rengeteget fejlődtem.*”

„Nehéz ezeknek megfelelni”

Felmerült bennem a kérdés, hogy éreznek-e a nők külső nyomást – akár a párjuktól, akár a társadalomtól – a gyermekvállalással kapcsolatban. A legtöbben azt mondták, párkapcsolati szinten nem tapasztalnak kényszert, viszont a

társadalom elvárásait sokszor nyomasztónak élik meg. Kriszta szerint: „*Elvárások minden irányból érnek – hogy mikor kell szülni, milyen körülmények között, és utána hogyan kell anyának lenni. Nehéz ezeknek megfelelni.*” Rozália azt fogalmazta meg válaszában, hogy van nyomás, viszont próbálják figyelmen kívül hagyni, és ahogy ő fogalmazott: „*(...) mindent a saját és az ő tempójában csinálni.*” Barbara 20 éves egyetemista, párkapcsolatban él, elmondta, hogy a szülei nem sürgetik, de „*lassan már szeretnének unokát.*” Tina 22 éves szingli egyetemista, a következőt válaszolta: „*Szerintem egyáltalán nincs sürgetve a gyerekvállalás, sőt, az én környezetemben alig van olyan, aki fiatal házasként ebbe a mai világba gyereket akarna, ami szomorú, de néhol jogos. Jelenleg egy dolog tart csak vissza, hogy nincs még meg a párom hozzá.*”

„Én először a családot választanám”

A karrierrel és továbbtanulással kapcsolatos kérdéseimre vegyes válaszokat kaptam. Több édesanya elmondta, hogy a gyermek születése után háttérbe szorultak a terveik, de nem mondtak le róluk – csak időre van szükségük. Réka és Kriszta is kiemelte, hogy a tanulás és fejlődés iránti vágy bennük él jelenleg. A gyermektelen nők többsége inkább először a munkára és a tanulásra fókuszálna, de nem halogatná sokáig a gyermekvállalást sem. Volt azonban olyan is, aki előbb családot szeretne, majd később építené ki a karrierjét. Gréta, 21 éves férjezett nő a következőzt válaszolta: „*Én először a családot választanám, majd a gyermekeim mellett fokozatosan*

építeném ki a szakmai pályámat. A környezetem – legyen szó családról vagy a társadalomról – inkább a karrier felé terel elsősorban”. Hozzátette, hogy szerinte kevés támogatást kapnak azok a fiatalok, akik a családalapítást és a gyermeknevelést választanák először. Mint mondta: „Kevés pozitív példa mutatja meg, milyen érték lehet a korai családalapítás.”

Felmerült a nagy kérdés: valóban választani kell-e? Lehet-e ma valaki egyszerre jó szülő és sikeres szakember? A válaszok itt is árnyaltak voltak. Rozália úgy gondolja: „*Meg lehet tartani az egyensúlyt – és jó példát is mutatunk a gyerekeinknek, ha céltudatosan élünk*”. Kriszta a társadalmi szintű változás fontosságát emelte ki: „*Szükség lenne rugalmas munkalehetőségekre, támogatott továbbtanulásra, és egy szemléletváltásra, ahol az anyaság érték, nem hátrány*.” Réka szerint nem kizárt a kettő, de idő és energia kérdése – gyakran az egyik háttérbe szorul.

„(...) a szabadságok nem kiváltságok, hanem szükségletek”

Végül megkerdeztem azt is, mit gondolnak arról az egyre gyakrabban hangoztatott nézetről, hogy a gyereknevelés nem kizárólag az anya feladata. Ebben a kérdésben egyhangúak voltak a válaszok: mindenki egyetértett abban, hogy jó, ha az apák is aktívan jelen vannak a gyermeknevelésben. Rozália így fogalmazott: „*nem könnyű »szuper anyának« lenni, és mindent egyedül kézben tartani, még úgy sem, ha szülési, illetve gyereknevelési szabadságon van az ember. Mindig mondtam is a férjemnek, hogy ezek a szabadságok nem kiváltságok, hanem szükségletek.*”. Barbara elmondta, hogy szerinte a két fél nem tudja megadni ugyanazt a gyermekeknek, hiszen a nők és a férfiak más-más tulajdonságokkal rendelkeznek, amit át tudnak adni gyermeküknek.

A beszélgetések végén arra kértem az édesanyákat, hogy fogalmazzanak meg egy tanácsot azoknak a fiataloknak, akik most állnak a gyermekvállalás kapujában. Kriszta ezt mondta: „*Gondold át alaposan, és ne a külső elvárásoknak akarj megfelelni. Ha érzed magadban az anyaság iránti vágyat, és megvan a háttér, ne félj belevágni – de tudd, hogy ez nem jelenti azt, hogy le kell mondanod a jövőbeli céljaidról. Csak lehet, hogy más tempóban fogsz haladni*”. Rozália pedig azt tanácsolta, hogy csak akkor vállaljon gyereket valaki, ha tudja, hogy az első éveken teljes figyelmet és odaadást tud nyújtani a picinek.

A karrier és az anyaság nem zárja ki egymást, de komoly átgondolást, tudatosságot és támogatást igényel, hogy egy nő valóban szabadon dönthesen – ne a társadalmi nyomás, hanem a saját vágyak és a rendelkezésre álló lehetőségek alapján hozza meg mindenki a számára legjobb döntést.

Gyors műszaki vizsga, fejfájás nélkül.

VALÓSZÍNŰLEG A KÖRNYÉK LEGELŐNYÖSEBB AJÁNLATA

Foglaljon időpontot a WWW.TRANSPORTLOCAL.RO weboldalon.

BÓNUSZ
KÜLSŐ MOSÁS

CITP
TRANSPORT LOCAL
Târgu Mureș • Marosvásárhely
KÖZSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT

A parajdi vízvezetés nem vált be

Ismét megnőtt a Kis-Küküllő sókoncentrációja

Az utóbbi napokban bekövetkezett heves esőzések miatt a sókoncentráció újabb emelkedése várható a Kis-Küküllő vízében, mert a parajdi sóbányánál a Korond-patak vízének elterelésére épített ideiglenes gát és a szabályozott vízvezetésre kialakított csőrendszer nem vált be. A rögzített csövek felett, alatt és mellett átfolyt a víz, ami a technikai utat is elárasztotta. A jelenlegi helyzetről Barabási Antal Szabolcs, Maros megye prefektusa, Sipos Levente, az Aquaserv vízszolgáltató vállalat vezérigazgatója és Handrea Călin, a Maros megyei Horea Katasztrófavédelmi Felügyelőség tábornoka tájékoztattott.

Mezey Sarolta

Szükség van a sótalanító berendezésekre

– Szerdán reggel bebizonyosodott, hogy amit Parajdon építettek, nem vált be, a rendszer nem bírja elvezetni a patak vizét. A bányából továbbra is folyik a sós víz. Következésképpen a Kis-Küküllő menti la-

kosság ivóvízellátásához szükségünk van a sótalanító berendezésekre, és új hálózat kiépítésével rövidesen meg kell oldani az alternatív vízforrás biztosítását. Mivel a parajdi elvezetőrendszer nem vezetett eredményre, a napokban újabb sókoncentráció-növekedésre lehet számítani – mondta a prefektus.

Sipos Levente, az Aquaserv vezérigazga-

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Fotó: Nagy Tibor

tója tájékoztattott, hogy csütörtökön reggel a Kis-Küküllő vízében Dicsőszentmártonnál literenként 316 mg-os, míg Gyulakutánál 691 mg-os sókoncentrációt mértek.

– Az esőzések miatt megnövekedett a Korond-patak hozama, ami ezúttal 5,5 köbméter volt másodpercenként, sokkal kisebb, mint amikor a bányát elöntötte a víz, ekkor 60 köbméteres hozamot mértek másodpercenként. Ennél a vízhozamnál is a vezetékek mellett és fölött átfolyt a víz, elárasztotta az egész területet. A patak vízének vezetőképessége húszezer egységre nőtt. Ez az érték még nem vetíti elő a vízüzemek lezárását, de 1000-1500 mg/l-es sókoncentrációra számíthatunk. A Parajdon eszközölt megoldás nem szavatolja azt, hogy a közeljövőben iható vizet nyerhetünk ki a Kis-Küküllőből. Ezért mielőbb szükség van a sótalanító berendezésekre – mondta.

Ami ezek beszerzését illeti, a gyulakuti és a küküllőszéplaki helyi tanács, valamint a megyei tanácsok ülésein döntést hoznak a be-

ruházások jóváhagyásáról, s jövő kedden vagy szerdán meg lehet hirdetni a közbeszerzést. A dicsőszentmártoni önkormányzat is rövidesen meghirdeti a közbeszerzést.

Két 30 ezer literes tartálykocsi beszerzése van folyamatban

Handrea Călin tábornok arról számolt be, hogy az ISU-nak az utóbbi időben könnyebb feladata volt, csak 4-6 ezer liter ivóvizet kell kiszállítania a lakosságnak. De újabb sóhullámra lehet számítani, s nagyobb mennyiségű vizet kell majd eljuttatni a településekre. Azonban a Suceava és Neamț megyében történt természeti csapások miatt több egység sietett az ottani katasztrófa elhárítására. A tűzoltók Franciaországban nyújtottak segítséget egy 30 ezer literes tartálykocsival, a másik azonos kapacitású tartálykocsi indul Görögországba.

Mint már írtunk róla, Maros megyében két újabb 30 ezer literes tartálykocsi beszerzése van folyamatban, ezek valószínűleg augusztus második felében meg is érkeznek.

Jelmondata: Becsülettel, természetesen!

Jóváhagyták a Nyárádmenti Termék márkanevet

A vártnál több időt vett fel, de végül jóváhagyták a Nyárádmenti Termék márkanevet, így ezt hamarosan használhatják a termelők. Az erről szóló bemutatóval hivatalosan is megnyitották a Nyárádmente Fesztivált szerda este Nyárádszeredában.

Gligor Róbert László

A helyi inkubátorházban tartott beszélgetésen jeletette be Tóth Sándor polgármester, hogy szinte minden kétséget kizáróan hivatalosan is használható a Nyárádmenti Termék márkanev. Ennek folyamata azonban a remélnél jóval több időt vett fel. A Nyárádmente Kistérségi Társulás és a nyárádszeredai önkormányzat egy 2020-ban megnyert EU-s pályázat keretében dolgozta ki a márkanev tervét, de annak bemutatása óta szinte két év telt el, amíg ezt sikerült is levédeni a hazai találmányokért és márkanevekért felelős országos hivatalnál (OSIM). A benyújtott dokumentáció ügye lassan haladt, 2023 végén visszautasították, ezért tavaly egy ügyvéd segítségével vették fel újra a folyamatot, és idén május 15-én megszületett a hivatalos döntés a márkanev bejegyzéséről. Mivel a két hónapos fellebbezési időszak alatt senki nem nyújtott be ellenkezést (legalábbis nincs tudomásuk róla), már jogilag bejegyzettnek tekinthető. A hír bejelentésének időpontját (Nyárádmente Fesztivál megnyitása, szerdai nap) azért mostanra időzítették, mert a nyá-

rádmenti termékek és a nyárádszeredai piac olyan szellemi és tárgyi értékek, amelyek ehhez a vidékhez köthetők, a Nyárádmente identitásának meghatározó részei. Ez a márkanev és minden, amit ez takar (elsősorban a termékek és a Murok-ország megnevezés) évszázadok óta adott volt, létezett, nem kellett kitalálni, csak egy „ernyő” alá kellett terelni. Ezt tíz évvel ezelőtt meg kellett volna már tenni, de

még ma sem késő – véli a kisváros polgármestere

Porcsalmi Bálint, a márkanevet kidolgozó Ribukom cég alapítója és vezetője elismerte: sokkal több szív és lélek van ebben a munkában, mint sok más projekt esetében, mert ezen a vidéken „jó emberek és jó termékek vannak”. A helyi termékek az aranykorukat élik, sokan tudatosan keresik azokat, így ezek értékesítésének egy jogi keretet adtak a márkanev megalkotásával.

A márkanev egyszerre jelenít meg egy terméket, egy vidéket, egy minőséget és egy mindezekkel tár-

sítható érzést, és elsősorban nem a helyieknek, hanem a vásárlóknak üzennek vele. A megalkotás, megjelenítés és az értékesítés során pedig nemcsak maga a termék a fontos, hanem a gazdák, az emberek is, akik a termék mögött állnak – jelentette ki a szakember.

A Rubikom ezzel a márkanevvel tavaly áprilisban ezüstérmet nyert a Transform Awards Europe 2024 márkaversenyen Londonban, ami egyrészt a márkanev alaposságát és szakmai komolyságát jelzi, másrészt az első díj, amellyel romániai mezőgazdasági-vidékfejlesztési márkanevet jutalmaz egy elismert szakmai zsűri, és ez az egyik legrangosabb megmérettetés, amely a világ legjobb, legkreatívabb és innovatívabb márkáit értékeli és díjazza.

A Becsülettel, természetesen! jelzővel ellátott márkanev utóélete azonban csak most kezdődik, az önkormányzatnak, a kistérségi társulásnak és a nyárádmenti termelőszövetkezetnek ki kell dolgoznia az értékesítési stratégiáját. Egyelőre már létezik egy honlap a termelők és termékek bemutatására, ezt interaktívvá teszik, mind a vásárló, mind a termelő követni tudja majd azt is, hogy egy adott termékből mennyi létezik a lerakatban. Ugyanakkor az első lépésben az értékesítés érdekében egy hagyományos boltot, kisüz-

letet hoznak létre Nyárádszereda főterén (amihez az önkormányzat ajánlja fel a helyiséget), azután létrehozzák a digitális (online) üzletet is.

A bemutató előadás és az azt követő beszélgetés keretében szó esett a működési szabályzat kidolgozásáról (ki, miért, hogyan kaphatja meg a márkanev használatának jogát), minőségi termékekről, üzletetikáról, előnyökről és kötelezettségekről is.

Az eseményen jelenlevők közül a helyi Gyümölcsfészek kertészet társtulajdonosa, Kacsó István a Népiújságnak elmondta: mint egyéni termelő, lát potenciált a kezdeményezésben, egy új értékesítési lehetőséget hozhat, egyben egy olyan marketing is, amit ha a termelő kel-lene kifizessen, az rengeteg pénzbe kerülne. Ha viszont egy már meglévő márkanevre építkeznek, az jóval könnyebb, és nagy segítség annak, aki hosszú távon gondolkodik. Őt személyesen mindenképp érdekli a márkanevvel járó értékesítési lehetőség, de személyes tapasztalatával, tanácsaival is segítené mindezt. Úgy véli: nagyon oda kell figyelni a termékminőségre, mert ha csak egyetlen termelő vagy feldolgozó hibázik, az a többiek a nevét is veszélyezteti; akik ezt a márkanevet használják, könnyen elveszíthetik a vásárlók bizalmát – mutatott rá a nyárádmenti termelő.

A termék le van védve, de az utóélete a fontosabb – hangzott el a beszélgetésen

Fotó: Gligor Róbert László

NŐSZEMKÖZT

nehéferfi szemmel is

péntek 21 óra

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

SÍRKERETEZÉSI munkákat, sírjavítást vállalunk mozaikból, gránitból, 30 év tapasztalattal, garanciával. Az augusztusban kötött szerződésekre 15% kedvezmény. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414. (26268)

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. **TERASZBEÉPÍTÉS** üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68389-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (26263-I)

A THEREZIA KFT. munkatársat keres a pénzügyi és könyvelési osztályára. Önéletrajzát, kérjük, juttassa el a therezia@therezia.ro e-mail-címre. Érdeklődni lehet a 0749-228-435-ös telefonszámon. (68471-I)

A SAPIENTIA EMTE MAROSVÁSÁRHELYI KARA pályázatot hirdet óraadói állások betöltésére a 2025/2026-os egyetemi év I. félévétől. Bővebb információk az ms.sapientia.ro honlapon olvashatók. (sz.-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

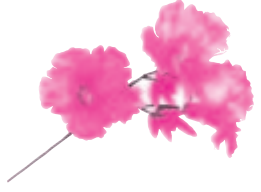
• Romtelecom-tudakozó	• Radiológia, echográfia
- információ - 118-932	Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446
- általános - 118-800	• DIGI - 0365/400-401
• Központosított ügyelet	- 0365/400-404
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
• Rendőrség - 0265/202-305	- vidék - 0265/929
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Delgaz Grid - 0265/200-928
• Sürgősség szolgálat: - 0265/210-177	- 0800/800 928
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	• Aquaserv:
• Prefektúra - 0265/266-801	- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442	- közönségszolgálat - 0265/208-888
- 0265/262-907	- központ - 0265/208-800
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: - 0736-883-110	- 08008 208-888
• Procardia Egészségügyi Központ - 0265/210-087	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551
7770-547-384	• Vasútállomás - 0265/236-284
• Optika-Optofarm - 0265/212-304	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás
- 0265/312 436	- 0265/215-119
- 0265/250-120	- 0744-282-710
- 0265/263 351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
• Dora Optics - 0733-553-976	- koszorúk - 0745-606-269
- 0733-553-976	- halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

JÓKÍVÁNSÁG

A világon a legjobb apukát, **VAJDA GYULÁT** köszöntik születésnapja alkalmából szerettei. Éljen sokáig szeretetben, boldogságban! (26293-I)

ADÁSVÉTEL

ELADÓ tűzifa méterben, 220 lej. Tel. 0759-678-112. (26266)

ELADÓ tűzifa méterben, 220 lej. Tel. 0756-528-049. (26267)

LAKÁS

ELADÓ harmadik emeleti garzon a Kövesdombon. Tel. 0726-269-619. (26287-I)

KIADÓ Marosvásárhelyen (Tudor negyed) magánházban, külön udvaron egy kétszoba-összkomfortos lakás, kert, gazdasági udvar. 450 euró/hó, enyhén alkudható. Tel: 0771-029-423, 0744-500-554. (-I)

KIADÓ első osztályú, kétszobás lakás a Kövesdombon. Tel. 0741-993-203, 10-20 óra között. (26274)

KIADÓ 2 szobás, bútorozott tömbházlakás a Săvinești negyedben. Tel. 0742-291-609. (26294)

TETŐKÉSZÍTÉS A-tól Z-ig (cseréplemez), ácsmunka, terasz, vasmunka, szobafestés, szigetelés, kerítéskészítés. Tel. 0742-344-119, Zoli. (26241-I)

SZAKEMBER vállal: tetőkészítést, kisebb javításokat saját anyagból is, bádógosmunkát, vakolást, meszelést, kerítéskészítést (vasból is hegesztünk), szigetelést, törmelékelhordást, kertek takarítását. 18% kedvezmény nyugdíjasoknak. Tel. 0741-404-354, 0737-917-642, István. (26248)

TAPASZTALT ápolónő idős beteg otthoni gondozását vállalja. Tel. 0775-347-890. (26288)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy lemezből, szigetelést, meszelést, takarítást, kisebb javítást. Tel. 0745-488-930. (26240-I)

VÁLLALUNK háztetőmosást, festést, járdatarakítást, -festést. Tel. 0774-574-527. (26257-I)

VÁLLALUNK fűnyírást, fakivágást, bokornyírást. Tel. 0770-621-920. (26258)

VÁLLALUNK ács-, famunkát, új tető készítését, felújítást, kisebb munkát, meszelést, festést, vakolást, szigetelést, egyebet. Tel. 0755-823-354. (26284)

BETEG, IDŐS HÖLGY gondozását vállalom, 3-4 órát hétköznapokon, a délelőtti órákban. Érdeklődni a 0365/448-995-ös telefonszámon, 20 óra körül lehet. (26296-I)

MEGEMLÉKEZÉS

„Nem múlnak el, kik szívünkben élnek, Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.”
(Juhász Gyula: Consolatio)
Fájó szívvel emlékezünk augusztus elsején a drága férjre, édesapára, nagyapára,
GYÖRBÍRÓ SÁNDORRA
halálának második évfordulóján.
Szerettei. (26292-I)

Szomorú szívvel és kegyelettel tudatjuk, hogy július 30-án volt a szeretett édesanya, anyós és nagymama,
BARABÁS JULIANNA
szül. Ráduly
halálának harmadik évfordulója. Emlékét szívünkben őriz-zük.
Szerettei. (26297-I)

ELHALÁLOZÁS

„Ha emlegettek, köztetek leszek, ha imádkoztok, veletek vagyok, ha rám gondoltok, mosolyogjatok, emlékem így áldás lesz rajtatok.”
(Reményik Sándor)
Szomorúan tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, anyós, rokon és ismerős,
BAKÓ KATALIN
gyógyszerésznő
július 29-én, életének 93. évében csendesesen megpihent. Búcsúztatója augusztus 5-én, kedden 11 órától lesz a református temető ravatalozójában. Kérjük, ne hozzanak koszorút. Az urna elhelyezése későbbi időpontban lesz, szűk családi körben.
A gyászoló család. (26300-I)

20TH

HARMONIA

CORDIS

Asociația

Harmonia Cordis

Egyesület

International Guitar Festival

Festival Internațional de Chitară

Nemzetközi Gitárfesztivál

Târgu-Mureș • Marosvásárhely

13–19 aug. 2025

13

AUG 2025

19⁰⁰

Palatul Culturii • Kultúrpalota

Florian Babjan-Varga ^{RO}

Dávid Pavlovits ^{HU}

Tritonus Guitar Trio ^{HU}

Judicaël Perroy ^{FR}

14

AUG 2025

19⁰⁰

Palatul Culturii • Kultúrpalota

Johan Smith ^{NO}

Thomas Viloteau ^{FR}

duo Kupinski ^{PL}

15

AUG 2025

19⁰⁰

Palatul Culturii • Kultúrpalota

duo Tomasz Radziewski ^{PL} & Cassie Martin ^{FR}

András Csáki ^{HU}

duo Melis ^{ES/GR}

16

AUG 2025

19⁰⁰

Cetate • Vár

Nino D'Amico ^{IT}

Mario Bakuna ^{SR}

Yamandu Costa ^{BR}

17

AUG 2025

19⁰⁰

Cetate • Vár

Ysé Dastugue ^{FR}

Péter Girán ^{HU}

Thalica Project ^{FR/HR}

18

AUG 2025

19⁰⁰

Cetate • Vár

Gábor Hart ^{HU}

trio István Ferenc Beke ^{HU} chitară • gitár

Endre Biró ^{HU} percute • ütőhangszerek

Ionuț Moldovan Bugnar ^{RO} violă • hegedő

Jon Gomm ^{UK}

19

AUG 2025

19⁰⁰

Cetate • Vár

duo Celeste ^{RO}

Antal Pusztai Jazz Band ^{HU}

Al di Meola ^{US}

HarmoniaCordisGuitarFestival

harmoniacordis

www.harmoniacordis.org

intrare liberă • ingyenes belépés

organizator principal / főszervező

Asociația Harmonia Cordis

partener principal / főpartner

Palatul Culturii • Kultúrpalota

coorganizator / társszervező

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

partener media / médiapartner

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

NE REZERVĂM DREPTUL DE A SCHIMBA PROGRAMULI • A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

HATÁRTALANUL

VÁLOGATOTT CSOPORTOS KIÁLLÍTÁS

HELYSZÍN: MAROSVÁSÁRHELY,

STUDIUM HUB KULTURÁLIS KÖZPONT

(BOLYAI UTCA 15.)

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:

2025. JÚLIUS 3. - AUGUSZTUS 11.

MŰVÉSZTEREM

AND A MŰVÉSZ TEREM

studium

HUB

MűvészTerem

muveszterem_kozosse

RADIO

KOKO

ONLINE STREAMING

Újdonságok a

Kobak könyvesboltokban:

ANNA JONAS

A csokoládés lány

HAN KANG

GÖRÖG LECKÉK

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám

Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

STREET FESTIVAL

1-3 august 2025

MIHAIL (RO) / PALYA BEA (HU) / SZEMPÖL (RO)

MOUETTE & CHARBONS (FR) / NAHED BAND (SRB)

THE CUBAN PROJECT (CU) / FIREBIRDS (HU)

VINCENT VAN HASSEN (ES) / NADAV TABAK (FR)

HIDING PLACE (RO) / DREAMFLOW (RO) / MANO & GREGOR (RO)

JAHAB CSABA & BANO (RO) / NÉHED (RO) / FLOW STRINGS (RO)

MR. PIANO (HU) / SÓLYOM BERNI (RO) / KATANA (RO)

BLESSED DANCE (RO) • KING'S DANCE LAB (RO) • DORSHIA (RO) / FOLK DANCE

DR. PANDA (RO) • PROMI (RO) • ÁRCSI (RO) / LUPU DE FOC (RO) / TEATRUL ARIEL BÁBSZÍNHÁZ

JAHAB ATTILA GIPSY BAND (RO) / MODERN GASTRO HIDS WORKSHOP / IDÁ CLOWN (IT)